

FIVB™

FÉDÉRATION INTERNATIONALE
DE VOLLEYBALL

KNJIGA PRIMEROV

verzija 2013

Compiled and Prepared
by the FIVB Rules of the Game Commission
©2013 Fédération Internationale de Volleyball

Prevod: Dejan Perčič, Blaž Markelj
Po srbskem prevodu in verziji 2011 dopolnila: Emil Kolenc in Vid Zupančič

KAZALO

PREDGOVOR	3
I. DEL: UPORABA TEORIJE V PRAKSI	4
II. DEL: PRIMERI	6
POGLAVJE 1: UDELEŽENCI	6
UPORABA PREPOVEDANIH PREDMETOV	6
KAPETAN EKIPE	6
TRENER	7
POGLAVJE 2: PRIPRAVA IN POTEK TEKME	9
ŽREBANJE	9
POSTAVITVENE NAPAKE IN NAPAKE PRI KROŽENJU	9
POGLAVJE 3: AKCIJE V IGRI	10
IGRANJE Z ŽOGO	10
PREHOD IGRALCA POD MREŽO	13
IGRALEC OB MREŽI	13
ZAČETNI UDAREC (SERVIS)	15
NAPADALNI UDAREC	16
BLOK	17
POGLAVJE 4: PREKINITVE IN ZAVLAČEVANJA	20
ZAMENJAVE IGRALCEV	20
ODMORI IN TEHNIČNI ODMORI	25
NEPRAVILNE ZAHTEVE	25
POŠKODBE	26
ZAVLAČEVANJA	27
ZUNANJI VPLIVI NA TEKMO	28
POGLAVJE 5: LIBERO	29
POGLAVJE 6: VEDENJE UDELEŽENCEV	37
NEPRIMERNO VEDENJE	37
POGLAVJE 7: SODNIKI IN NJIHOVE PRISTOJNOSTI	40
POGLAVJE 8: POSEBNI PRIMERI	42

PREDGOVOR

Odbojka je veličastna igra – vprašajte milijone ljudi, ki odbojko igrajo, gledajo, analizirajo in sodijo. V zadnjih letih je aktivno promovirana in kot vrhunski tekmovalni šport doživlja neverjeten razvoj. Povečanje vzburljivosti, hitrosti, eksplozivnosti akcij, čista in zdrava podoba, a tudi številno TV občinstvo, so pripeljali do tega, da se igra še hitreje razvija, poenostavlja, s ciljem, da postane privlačnejša za še večje število gledalcev.

To je osnova za nadaljnji stalen razvoj Pravil igre FIVB. Za nadaljnji razvoj odbojke je zelo pomembno na svetovni ravni zagotoviti pravilno in poenoteno uporabo Pravil igre.

Knjiga primerov (Casebook) je zbirka primerov z uradnih tekmovanj. Odobrila jo je Komisija za pravila igre pri FIVB. Temelji na najnovejši izdaji Pravil igre. Pojasnila razširjajo in pojasnjujejo vsebino ter pomen Uradnih pravil igre. Predstavljajo uradne razlage pravil odbojke, ki jih potrebno spoštovati na vseh uradnih tekmovanjih.

Izdaja FIVB Knjige primerov s ključnimi primeri je v pomoč pri poenotenju procesa sprejemanja odločitev. Pričakujemo, da bo ta publikacija v veliko pomoč igralcem, trenerjem, še posebej pa sodnikom, tako da bi bile odločitve v enakih situacijah enake, ne glede na to, kdo vodi tekmo in na katerem nivoju tekmovanja se tekma igra.

To izdajo Knjige primerov je priredil Jean-Claude Baccus po originalnem delu Klause Fezera in Yoshihara Nishiwakija, ki je za osnovo vzel izdajo pokojnega dr. Jima Colemana. Posebno so pri izdaji pomagali tudi ostali člani Komisije za pravila igre kot tudi gospod Hasan Mohamed, predsednik Mednarodne sodniške komisije, s člani komisije, ki jo vodi.

Ta izdaja je v skladu s Pravili igre 2013-2016, ki so bila odobrena na 33. kongresu FIVB v Anaheimu, septembra leta 2012.

Predsednik FIVB Komisije za pravila igre

Sandy Steel

I. DEL: UPORABA TEORIJE V PRAKSI

Sodnik je tisti, ki uporablja in prenaša Uradna pravila odbojcarske igre v prakso. Za njihovo pravilno jih mora sodnik poznati do potankosti. Uporabljati jih mora odločno in v kontekstu igre. Pomembneje pa je, da sodnik obvlada osnovne zakonitosti Uradnih pravil. Drugače ne more temeljito razumeti pravil in ima zato lahko velike težave pri pravilni uporabi le-teh. To se posebno pokaže v primerih, ko pride do situacije, ki v Uradnih pravilih ni točno definirana, sodnik pa mora odločitev sprejeti odločno. V Pravilu 23.2.3 je zapisano: »Prvi sodnik je pooblaščen, da odloča o vseh zadevah v zvezi s tekmo, tudi če jih Uradna pravila odbojcarske igre ne omenjajo«. To pa je mogoče le v primeru, da sodnik do potankosti pozna osnovno uporabnost in zakonitosti Uradnih pravil.

Sodnik mora zato, da bo pravilno uporabljal Uradna pravila, imeti popolno znanje o osnovni uporabi in zakonitostih le-teh.

1. Uporaba Uradnih pravil odbojcarske igre

Če želite uporabljati pravila pravilno, morate vedeti, kako se uporabljajo. Pravila kot celota imajo naslednjo uporabo:

A. Posebnosti igre

Pravila predpisujejo karakteristike igre in s tem ločijo odbojko od ostalih športov.

- a. Pravila predpisujejo razmere, naprave in opremo za igro, igralno površino in mere igrišča, predpisujejo pa tudi mrežo in žoge za igro.
- b. Pravila določajo število udeležencev na tekmi, število igralcev in njihove položaje v polju, vrstni red serviranja (rotacija) itd.
- c. Pravila predpisujejo metodo igranja, kako obdržati žogo v igri, kako osvojiti točko, set in tekmo.

B. Tehnika igranja

Veliko pravil točno definira pravilno tehniko igranja ter razliko med dovoljeno in nedovoljeno tehniko igranja. Pravila, ki so v poglavju tehnika igranja, so za pravilne odločitve sodnikov zelo pomembna, zato jih morajo ti zelo dobro poznati in upoštevati.

C. Enakopravne razmere za igro

Vsa pravila, naprave in oprema, tehnika igranja in celo obnašanje morajo biti enaka za vse igralce obeh ekip, kar je osnova za pravično igro. To je zelo kritična točka za sojenje, saj v primeru, da so pravila ali razmere različne za obe ekipi, pride do nepravičnosti, četudi te razlike ne vplivajo direktno na samo igro. Poznavanje in upoštevanje teh pravil sta osnovna elementa za pravično igro.

D. Naloga izobraževanja

Športno ravnanje vseh igralcev je potrebno v vseh športih, zato je v Uradnih pravilih odbojcarske igre prav temu namenjeno poglavje 7. Sodnik mora v dobro športu s svojo nalogo poudarjati športno obnašanje na igrišču. Cilj športa ni samo odigranje tekem, ampak tudi ustvarjanje športnega vzdušja in pravičnosti ter razumevanja in prijateljstva.

2. Vplivi v oblikovanju Uradnih pravil odbojcarske igre

Pravila se morajo prilagajati zahtevam razvoja športa. Pri oblikovanju ali spreminjanju Uradnih pravil je treba upoštevati naslednje vplive:

A. Razvoj tehnike igranja in taktike

V Uradnih pravilih ni treba urediti samo zahtev razvoja tehnike igranja in taktike, ampak je pri tem treba prevzeti tudi pobudo za razvoj tega športa.

B. Zahteve po spektakularnosti

Promocija katerega koli športnega dogodka je v znatnem obsegu odvisna od atraktivnosti. Atraktivnost se kaže z navdušenjem množice. To pa je odvisno od spektakularnosti, ki se razvije z igro.

C. Zahteve za promocijo družabnosti

Napredek modernega športa je veliko odvisen tudi od družabnosti. Promocija te je zelo pomembna in je učinkovit način za povečanje zanimanja in sprejetost športa v javnosti. To sta bistvena vpliva za razvoj športa in jih je potrebno upoštevati.

D. Zahteve po varčnosti

Za promocijo katerega koli športa seveda potrebujemo finančna sredstva, o čemer je treba resno razmisliti.

3. Bistvene zakonitosti uporabe Uradnih pravil odbojarske igre

Bistvene zakonitosti uporabe Uradnih pravil odbojarske igre se v osnovi razdelijo na dva dela: na uporabo pravil in na faktorje vpliva. Na osnovnih zahtevah teh dveh delov zakonitosti lahko prepoznamo naslednje točke, ki so zelo pomembne zakonitosti uporabe Uradnih pravil.

A. Dobre in pravične razmere za igro

Najbolj osnovna zahteva je, da se igralcem nudi vse možne pogoje in priložnosti, da lahko igrajo na najvišji ravni pripravljenosti. Raven pripravljenosti pokaže tudi raven vsakega športa. Igralci se trudijo leta in leta, da lahko nastopajo na tekmovanjih. Zanje je zelo pomembno, da se na teh tekmovanjih lahko dokažejo, pokažejo, kako so trenirali in na kakšni ravni igranja so. Prava ocena igralčeve ravni pripravljenosti, ali realna ocena rezultata na tekmi oz. tekmovanju je možna le, če lahko igralci prikažejo vse svoje sposobnosti in svojo najboljšo predstavo. Za vsakega sodnika je pomembno, da se zaveda dejstva, da bo vsaka odločitev glede tehnike igranja psihično vplivala na igralca. Zato je ena od osnovnih zahtev, da sodnik nudi enake možnosti za vse igralce. To pomeni, da vsaka sodnikova zahteva odločitev enakopravnost in stalnost kriterija sojenja. Pomembna osnova za enakost in stalnost kriterija sojenja so točne sodniške odločitve in pravičnost sodnika. S svojim sojenjem mora sodnik doseči čim višjo raven tekme, in sicer s kontrolo tempa igranja, ki ne sme biti prehitel ali prepočasen.

B. Spodbujanje spektakularnosti

Spektakularnost je zelo pomemben element pri promociji športa. Dejavnik, o katerem bi morali razmisliti sodniki, je, kako vzpodbuditi navdušenje gledalcev. Vsak sodnik bi moral razmisliti, kako zmanjšati število in dolžino prekinitev ter spodbujati razvijanje vrhuncev igre. Sodnik ne sme prevzeti pobude pri spodbujanju gledalcev, s svojimi odločitvami pa tudi ne sme zatreti navdušenja le-teh. Tudi sodnik je odgovoren za promocijo tega športa.

C. Sodelovanje uradnih oseb

Za dobro sojenje so osnova vodenje igre, pravilne smernice za tekmo in dobro sodelovanje celotnega sodniškega zbora. Vsak član sodniškega zbora ima svoje dolžnosti in odgovornosti, ki so določene v Uradnih pravilih. Na igrišču ima vsak član sodniškega zbora točno pozicijo, iz katere lahko odloča o stvareh, za katere je zadolžen. Pozicija sodnikov v sodniškem zboru je, da v določenih primerih zakriva celotni pregled nad igro, zato je zelo pomembno, da sodeluje celoten sodniški zbor in da vsak član izpolni svoje naloge in tako s skupnimi močmi sprejmejo pravilno odločitev glede na dolžnosti, ki jih imajo.

Če sestavimo vse j opisane točke, ugotovimo, da sodnik ni samo oseba, ki odloča o načinu vodenja tekme in pravilno uporablja Uradna pravila, ampak mora upoštevati tudi psihološke, družabne in tehnične vplive na samo igro. Sodnik ni le vodja tekme in sodnik, ampak tudi učitelj in promotor odbojke.

II. DEL: PRIMERI

POGLAVJE 1: UDELEŽENCI

UPORABA PREPOVEDANIH PREDMETOV

<p>Primer 1.1 Igralec je želel vstopiti v igro z redno zamenjavo. Drugi sodnik je opazil, da ima ta igralec protezo (na nogi). Ali je te vrste pripomoček dovoljen?</p>	<p>Razlaga: Drugi sodnik bo dovolil vstop tega igralca pod pogojem, da proteza ne predstavlja nevarnosti za tega in druge igralce v igri. V nasprotnem primeru pa igralcu, ki nosi mavčni ovoj, ni dovoljeno niti igrati niti sedeti na klopi za rezervne igralce. Pravilo 4.5.1</p>
<p>Primer 1.2 Igralka je imela na roki prstan z ostrim diamantom. Prvi sodnik je zahteval, da igralka prstan sname. Odgovorila je, da ga ne more sneti. Ali je igralki dovoljeno igrati s prstanom?</p>	<p>Razlaga: Pravila določajo, da mora igralka prstan sneti. V kolikor je prstan resnično nemogoče sneti, ga je potrebno oviti s trakom tako, da ne predstavlja nevarnosti za igralko in ostale udeležence. Sodnik mora obvestiti igralko in njenega trenerja, da je igralka, ki sicer krši pravila, odgovorna za posledice poškodb, ki bi bile povzročene s tem prstanom. Pravilo 4.5.1</p>

KAPETAN EKIPE

<p>Primer 1.3 Kapetan je večkrat podvomil v sodniške odločitve in pri tem postavljaj vprašanja, kako je sodnik sprejel določene odločitve. Kako naj bi reagiral prvi sodnik?</p>	<p>Razlaga: Če po mnenju prvega sodnika takšno obnašanje prekorači meje Pravila 5.1.2, opozori kapetana z ustnim opominom, kot je zapisano v Pravilu 21.1. V kolikor se tako obnašanje kapetana nadaljuje, mora prvi sodnik proti kapetanu ukrepati s kaznijo (rdeči karton - posledica točka in pravica servisa za nasprotnika). Pravila 5.1.2, 20.1, 20.2, 21.2, 21.3.1, diagram 9</p>
<p>Primer 1.4 Kapetanka v igri ekipe A je bila v dvomih glede pravilnega kroženja soigralk. Zaradi tega je prosila drugega sodnika, da preveri postavitev njenih soigralk pred nadaljevanjem igre. Ali je dovoljena taka zahteva s strani kapetanke?</p>	<p>Razlaga: Zahteva kapetanke je bila v skladu s pravili. Vseeno pa ekipa ne sme zlorabljati pravice do te zahteve. Pravilo 5.1.2.2</p>
<p>Primer 1.5 Kapetan ekipe A je imela težave z določitvijo igralcev prednje vrste v ekipi B. Zato zaprosi prvega sodnika za pregled postavitve igralcev nasprotne ekipe. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Če so take zahteve redke, lahko prvi sodnik prosi drugega sodnika, da pregleda postavitev nasprotnih igralcev. Vendar drugi sodnik poda informacijo kapetanu ekipe, ki servira, le o tem, ali so nasprotni igralci pravilno postavljeni, ne pa, kateri igralci so igralci prednje vrste. Pravilo 5.1.2.2</p>
<p>Primer 1.6 Kapetan igre je videl, da linijski sodnik signalizira dotik žoge pri blokiranju. Prvi sodnik pa znaka linijskega sodnika ni opazil. Kakšen je pravilen pristop kapetana k prvemu sodniku, da bo le-ta prosil linijskega sodnika za ponovljen prikaz znaka oz. njegovo odločitev?</p>	<p>Razlaga: Po končani točki lahko kapetan ekipe dvigne roko in vljudno prosi prvega sodnika za pogovor. Nato lahko prosi za razlago njegove odločitve. Prvi sodnik mora to prošnjo upoštevati. Pravili 5.1.2.1, 20.2.1</p>

<p>Primer 1.7 Kapetan ekipe A je protestiral pri prvem sodniku, saj je bil prepričan, da je bila odločitev sodnika napačna, ker ni, v skldu s Pravili, kaznoval igralca. Prvi sodnik je zatrdil, da je njegova odločitev dokončna in da ne bo upošteval protesta. Ali je bila izjava prvega sodnika ustrezna?</p>	<p>Razlaga: Sodnik ni ravnal prav. Sodnik mora jasno navesti razloge za svoje odločitve. Če kapetan s pojasnilom ni zadovoljen, mora povedati sodniku, da si pridržuje pravico do zapisa ugovora v zapisnik na koncu tekme v obliki uradnega protesta, ki ga lahko vpiše tudi zapisnikar po njegovem nareku. Protesti v zvezi z uporabo ukrepov in pravil so dovoljeni, prvi sodnik pa jih je dolžan sprejeti, vendar v času tekme ne sme dovoliti razprave o »incidentu«. Na tekmah FIVB lahko, kjer je imenovan odbor za kontrolo sojenja, trener ekipe, ki protestira, zahteva od predsednika tekmovalne žirije, da skliče sodniško konferenco. Procedura konference je vpisana v sodniških navodilih in smernicah za sojenje. Po drugi strani pa ekipi ni dovoljeno protestirati proti običajnim sodniškim odločitvam. Pravili 5.1.2.1, 23.2.4</p>
--	--

TRENER

<p>Primer 1.8 Prvi sodnik je opazil, da ima trener v ušesu napravo za komuniciranje in se pogovarja s statistikom, ki je sedel za oglasnimi panoji. Ali so takšne naprave dovoljene?</p>	<p>Razlaga: Uporaba takšnih naprav je dovoljena. Dvema statistikoma je dovoljeno, da sedita za mizo, ki je za panoji ob koncu igralne površine, vendar ne smeta vstopiti na igrišče, igralno površino ali v območje kontrole sojenja. Prav tako se ne smeta približati klopi za rezervne igralce.</p>
<p>Primer 1.9 V prvem in drugem nizu srečanja je prišlo do nestrinjanja trenerja z odločitvami prvega sodnika. Trener je odšel do drugega sodnika in vztrajal, da naj mu le-ta obrazloži odločitev prvega sodnika. Drugi sodnik je z njim dvakrat pogovarjal več kot deset sekund. Ali je drugi sodnik ravnal v skladu s pravili?</p>	<p>Razlaga: Glede na Pravilo 5.1.2 je za zahtevo za pojasnitev sodniških odločitev pristojen edino kapetan v igri. Trener te pravice nima. Drugi sodnik bi moral zavrniti pogovor s trenerjem in ga prositi, da se umakne v prosto cono pred klopjo za rezervne igralce. V kolikor trener prošnje ne upošteva, mora drugi sodnik obvestiti prvega sodnika, da mu izreče ustrezen ukrep. V primeru prvega neprimernega obnašanja prvi sodnik opozori trenerja preko kapetana v igri, za kar ni kazni. To je treba smatrati kot 1. stopnjo ukrepanja zaradi manjših prekrškov. Sodnik lahko pokaže tudi rumeni karton trenerju po postopku, ki je opisan v Navodilih in smernicah za sojenje, pravilo 20 točka 5.2 kot 2. stopnja – ki nakazuje, da je ekipa dosegla stopnjo ukrepanja. Vpiše se v zapisnik. Če se neprimerno obnašanje nadaljuje, mora prvi sodnik trenerju izreči kazen (rdeči karton) zaradi nevljudnega obnašanja. Posledica kazni je točka in pravica servisa nasprotne ekipe. Pravila 5.1.2, 5.2.3.4, 21.1, 21.2, 21.3</p>

<p>Primer 1.10 Na tekmi se je trener sprehajal v prosti coni blizu bočne črte igrišča, ko se je odločil, da bo zahteval odmor. Zato je dal znak pomočniku trenerja, naj pritisne sireno. Ko je ta to storil, je trener tudi z znakom ponovil zahtevo. Ali je tak postopek zahteve za odmor pravilen?</p>	<p>Razlaga: Takšen postopek za zahtevo odmora je sprejemljiv. Trener odloča, kdaj bo zahteval odmor in s tem tudi, kdaj bo to označil s pritiskom na sireno ter kdaj bo pokazal ustrezen znak. Z namenom, da se omogoči nemoten potek igre, skupaj s pravilom, da se lahko trener giblje po prosti coni pred klopjo za rezervne igralce, pa trener lahko določi drugega člana ekipe, da sproži sireno, znak pa mora pokazati sam. Pravila 5.2.1, 5.2.3.3, 5.3.1</p>
<p>Primer 1.11 Med tekmo sta pomočnik trenerja in maser vstala s klopi in s trenerjem ekipe tekala ob stranski črti igrišča. Prvi sodnik ni kaznoval takega obnašanja. Ali je bilo obnašanje pomočnika trenerja in maserja primerno?</p>	<p>Razlaga: Pravila določajo, da lahko ob igrišču med podaljšano črto napada in prostorom za ogrevanje, hodi le trener. Upoštevati mora omejitveno črto gibanja za trenerja. Ostali člani morajo sedeti na klopi za rezervne igralce ali v prostoru za ogrevanje. Prvi sodnik bi moral v tem primeru obvestiti trenerja preko kapetana v igri, naj se pomočnik in maser usedeta na klop za rezervne igralce. Pravila 5.2.3.2, 5.2.3.4, 5.3.1</p>
<p>Primer 1.12 Na tekmi se je trener ekipe tik ob zadnji črti igrišča nagnil v igrišče in dajal napotke liberu. Podobno je ponovil še enkrat, vendar tokrat ob črti napada. Pri tem je onemogočil, da bi zapisnikar videl igralca, ki je takrat serviral. Kako bi morala sodnika reagirati v tej situaciji?</p>	<p>Razlaga: Samo trener ima pravico stati oz. hoditi v prostoru med podaljškom črte napada in prostorom za ogrevanje. Trener ne sme vstopiti v igrišče in dajati napotke igralcem. Trenerju tako ni dovoljeno:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biti za zadnjo črto igrišča v prostoru za serviranje; • biti v prostoru med podaljškom črte napada in srednje črte (prostor za zamenjavo igralcev); • vstopiti na igrišče. <p>Prvi sodnik bi moral trenerja že v prvem primeru preko kapetana v igri obvestiti o njegovih pristojnostih in omejitvah. Brez kazni. To je treba smatrati kot 1. stopnjo ukrepanja zaradi manjših prekrškov. Sodnik lahko pokaže tudi rumeni karton trenerju po postopku, ki je opisan v Navodilih in smernicah za sojenje, pravilo 20 točka 5.2 kot 2. stopnja – ki nakazuje, da je ekipa dosegla stopnjo ukrepanja. Vpiše se v zapisnik. Če trener nadaljuje s takšnim obnašanjem, ga bo prvi sodnik kaznoval za nevljudno obnašanje (rdeči karton). Pravilo 5.2.3.4</p>
<p>Primer 1.13 Na tekmi je trener uporabljal bergle, da je lahko opravljal svoje dolžnosti. Med igro se je usedel na klop za rezervne igralce tako, da so bile bergle pred klopjo. Med odmori in prekinitvami pa je bergle uporabljal v prosti coni pred klopjo. Ali je dovoljeno, da trener uporablja bergle v coni pred klopjo za opravljanje svojih dolžnosti?</p>	<p>Razlaga: Trenerju ni prepovedano, da za opravljanje svojih dolžnosti stoji ali hodi s pomočjo bergel.</p>

POGLAVJE 2: PRIPRAVA IN POTEK TEKME

ŽREBANJE

<p>Primer 2.1 Kapetan ekipe A je dobil žreb pred začetkom prvega ali petega niza. Zahteval je, da njegova ekipa igra na levi igralni površini in želel še pravico do začetnega servisa. Ali ima pravico to zahtevati?</p>	<p>Razlaga: Zmagovalec žreba ima tri možnosti:</p> <ul style="list-style-type: none">• ekipa izvaja servis,• ekipa sprejema servis,• izbere stran igrišča. <p>Kapetan, ki dobi žreb, izbere stran igrišča, kapetan, ki je žreb izgubil, pa mora vzeti drugo stran igrišča in izbere med izvedbo ali sprejemom servisa. V kolikor kapetan, ki dobi žreb, izbere sprejem servisa, mora drugi kapetan vzeti izvedbo servisa, lahko pa izbira stran igrišča.</p> <p>Pravilo 7.1.2</p>
--	---

POSTAVITVENE NAPAKE IN NAPAKE PRI KROŽENJU

<p>Primer 2.2 Na tekmi je igralec cone 6 stal očitno pred igralcem cone 3. Tik pred izvedbo servisa nasprotni ekipe je igralec cone 6 skočil v zrak in tako ni bil v kontaktu s tlemi v trenutku, ko se je igralec, ki servira dotaknil žoge. Ali je v tem primeru prišlo do postavitvene napake?</p>	<p>Za igralca, ki skoči v zrak, velja tista pozicija, ki jo je imel v trenutku zadnjega dotika s tlemi. V tem primeru je bil zadnji stik igralca cone 6 s tlemi (pred izvedbo servisa) pred igralcem cone 3, kar je postavitvena napaka in ima za posledico točko in servis za nasprotnika.</p> <p>Pravila 7.4, 7.4.2, 7.4.3</p>
<p>Primer 2.3 V trenutku izvedbe servisa stoji igralec cone 6 z obema nogama za nogama igralca cone 3. Igralec cone 6 pa ima roko na tleh, in sicer očitno pred nogami igralca cone 3. Ali je to napaka v postavitvi ekipe?</p>	<p>Razlaga: Napačne postavitve ekipe v tem primeru ni, saj le stik nog s tlemi določa pravilno oz. nepravilno postavitve igralcev v polju.</p> <p>Pravili 7.4.3, 7.5</p>
<p>Primer 2.4 V trenutku dotika žoge pri izvedbi servisa je podajalec z delom stopala segal v polje nasprotnika, ostali del stopala pa je imel na srednji črti. Drugi sodnik je dosodil postavitveno napako, ker podajalec v trenutku dotika žoge pri serviranju ni bil popolnoma znotraj meja svojega igrišča. Ali je bila odločitev drugega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev drugega sodnika je bila pravilna.</p> <p>Pravili 1.3.3, 7.4</p>
<p>Primer 2.5 Zapisnikar je v trenutku serviranja javil, da servira napačna igralka. Iz zapisnika je bilo ugotovljeno le, da bi morala servirati igralka št. 5 in ne igralka št.11. Prvi sodnik je točko in pravico do servisa dosodil nasprotni ekipi, zaradi serviranja igralke št. 11. Igralke so se postavile v pravilno postavitev. Točk ekipi sodnika nista odvezela. Ali je bila to pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Glede na informacije, ki jih je imel prvi sodnik, je bila sodnikova odločitev pravilna.</p> <p>Pravili 7.7.1, 23.2.3</p>

<p>Primer 2.6</p> <p>Ekipa je osvojila akcijo in s tem tudi pravico do servisa. Pred kroženjem igralcev je kapetan v igri prosil drugega sodnika, da preveri postavitev soigralcev z namenom, da bi serviral pravi igralec. Zapisnikar je drugemu sodniku javil, da mora servirati igralec št. 10.</p> <p>Ekipa je ob serviranju igralca št. 10 nato dosegla štiri zaporedne točke. Pri naslednjem serviranju igralca št. 10 pa je zapisnikar obvestil drugega sodnika, da bi moral servirati igralec št. 8 in ne št. 10.</p> <p>Ekipi je nato prvi sodnik odvzel vse točke, ki jih je dosegla ekipa, ko je servis izvajal igralec št. 10 v času, ko bi moral začetni udarec izvajati igralec št. 8.</p> <p>Prav tako so bile izbrisane vse zamenjave in odmori, ki so bili opravljeni v tem času, razen tehničnega odmora.</p> <p>Sodnika sta nato dovolila, da je igralec št. 8 izvedel začetni udarec in tako se je igra nadaljevala.</p> <p>Ali je bila to pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Vsi tehnični odmori in kazni, ki so v tem času izrečeni, ostanejo v veljavi. Ekipi pa se vrneta v pravilno postavitev igralcev, v kolikor je to mogoče.</p> <p>Take dogodke je potrebno vpisati v zapisnik.</p>
--	--

<p>Primer 2.7</p> <p>Po pisku za začetni udarec je prvi sodnik opazil, da je v igrišču samo pet igralcev ekipe. Libero in igralec, ki ga je libero zamenjal na igrišču, sta bila v prostoru za ogrevanje, ne da bi kdo od njiju nameraval vstopiti na igrišče.</p> <p>Kakšen je pravilen postopek sodnika?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Sodnik bi moral dati znak za začetni udarec, ko bi bil prepričan, da so na igrišču vsi igralci in da ima igralec, ki bo začetni udarec izvedel, že žogo v rokah. Jasno je namreč, da so za določene zadeve odgovorne ekipe same. Tako na primer sodnik ne bo obvestil igralca/ke, da servira z napačnega mesta ali da v trenutku serviranja s stopalom stoji izven igrišča. Sodnik je sicer naredil napako, vendar bi moral igro takoj prekiniti, ekipi pa izreči ukrep za zavlačevanje. Igra se nato nadaljuje skladno z ukrepom za zavlačevanje.</p> <p>Pravila 7.5, 7.7, 12.3, 12.4.3</p>
---	---

POGLAVJE 3: AKCIJE V IGRI

IGRANJE Z ŽOGO

<p>Primer 3.1</p> <p>Sprejemalec je sprejel servis tako, da je žoga prešla mrežo izven anten v igralni prostor nasprotne ekipe. Podajalec je stekel za žogo in jo poskušal vrniti v polje svoje ekipe. Vendar pa žoga ni prešla mreže, ampak je letela ob mreži na nasprotnikovo stran, kjer jo je bloker nasprotne ekipe v polju ujel.</p> <p>Prvi sodnik je zapiskal žogo izven igrišča, še preden je žogo bloker ujel.</p> <p>Ali je sodnik ravnal pravilno, ko je pokazal znak "žoga izven igrišča" in ko je piskal takoj, ko naj bi bila žoga izven igrišča?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Sodnik je pravilno pokazal znak "žoga izven igrišča", saj je bila žoga z igrišča v trenutku, ko ni bila več nad prosto cono nasprotne ekipe in je prešla v nasprotnikovo polje, s tem, da je mrežo prešla izven anten.</p> <p>Žoga bi bila izven igrišča tudi, če bi se dotaknila igralca nasprotne ekipe, ki bi stal v svoji prosti coni in pri tem ne bi oviral poskusa reševanja žoge.</p> <p>Pravili 10.1.2, 10.1.2.2</p>
--	--

<p>Primer 3.2 Da bi napadalec žogo odbil, jo je odbil s prvim dotikom na strani svoje ekipe z odprto dlanjo, obrnjeno navzgor. Prvi sodnik je pustil, da se igra nadaljuje. Ali je ravnal prav?</p>	<p>Razlaga: Odboj je potrebno oceniti glede na sam kontakt z žogo, torej, ali je bila žoga pri tem zadržana in/ali vržena. Sodnik ne sme hiteti z dosojanjem napake za tak odboj, razen če jasno vidi, da je bila žoga zadržana in/ali vržena. Pravila 9.2.1, 9.2.2, 9.3.3, 9.3.4</p>
<p>Primer 3.3 Na tekmi je igralka udarila žogo v blok. Žoga se je od bloka odbila nazaj. Igralka jo je nato odbila tako, da se ji je žoga odbila naprej od ene nato od druge roke in nato še od prsi, ne da bi bila žoga pri tem zadržana. Prvi sodnik akcije ni prekinil. Ali je postopal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna, saj je bil to prvi dotik ekipe z žogo, ki je prihajala od nasprotnne ekipe. Več zaporednih dotikov igralke z žogo je dovoljenih, če se le-ti zgodijo v eni akciji in žoga pri tem ni ulovljena in/ali vržena. Takšni zaporedni dotiki so dovoljeni pri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprejemu servisa; • sprejemu napadalnega udarca, pri tem gre lahko za lahek oz. močan udarec; • sprejemu žoge, ki se odbije od bloka. <p>Pravila 9.2.3.2, 9.2.4, 14.2</p>
<p>Primer 3.4 Igralka je poskušala blokirati napadalni udarec. Žoga je udarila v njene roke in nato zdrsnila med njenim telesom in mrežo. Igralka je žogo rešila s hitrim zamahom ene roke. Žoga se je na kratko dotaknila roke in njenega telesa. Sodnik je zapiskal in dosodil zadržano žogo. Ali je sodnik pravilno postopal?</p>	<p>Razlaga: Le dotik z žogo določa, ali gre za dovoljeno akcijo ali za zadržano žogo. Dotik igralke z žogo je bil prvi, zato je imela blokerka pravico do več zaporednih dotikov z žogo v okviru ene akcije. Seveda pa je možno tudi pri prvem dotiku dosoditi zadržano žogo, če je žoga ujeta in/ali vržena. Pravila 9.2.2, 9.2.3.2, 14.2</p>
<p>Primer 3.5 Na tekmi je igralec ekipe A sprejel servis tako, da se je žoga odbila čez mrežo. Tam pa jo je nasprotni igralec prednje vrste (v akciji blokiranja) preusmeril proti tlam ekipe A. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Dovoljeno je blokirati žogo in jo s tem usmeriti nazaj v nasprotnikovo igrišče. Prvi sodnik se mora odločiti le o pravilnosti blokerjevega dotika z žogo, predvsem ali je bila žoga odigrana v skladu s pravili, ali pa je bila ulovljena in/ali vržena. Tudi pri blokiranju lahko pride do zadržane žoge. Pravilo 9.2.2</p>
<p>Primer 3.6 Igralec je na tekmi pri poskusu, da bi rešil žogo, skočil v zrak blizu tribun. Po dotiku z žogo je doskočil na tribunah in ni bil več v stiku z igralno površino. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Takšna akcija je dovoljena. Igralec lahko odigra žogo izza proste cone. Izven igralne površine na svoji strani igrišča lahko igralec dobi pomoč za dosego žoge s strani soigralca ali kateregakoli predmeta. Pravili 9, 9.1.3</p>
<p>Primer 3.7 Na tekmi je med akcijo igralka požrtvovalno krenila za žogo, ki je bila odbita na tribune. Ko bi igralka žogo odbila, je le-to ujel gledalec in s tem onemogočil igralki, da bi odbila žogo. Trener je zahteval ponovitev igre zaradi oviranja gledalca. Sodnik je zahtevo trenerja zavrnil. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev sodnika je bila pravilna. Igralec sme vrniti žogo s tribun oz. koderkoli izven igralne površine, vključno s klopjo za rezervne igralce, vendar ima igralec prednost pri igranju z žogo znotraj igralne površine, izven igralne površine pa te prednosti nima. Pravili 9, 9.1.3</p>

<p>Primer 3.8 Na tekmi je igralka izvedla zelo močan napadalni udarec. Nasprotna igralka je v obrambi odbila žogo tako, da se je odbila daleč izven igrišča. Za žogo je zelo hitro stekla druga igralka in na zelo atraktiven način vrnila žogo v igro in pri tem padla preko reklamnih panojev, ki so označevali konec proste cone. Atraktivna poteza je izzvala veliko navdušenje in aplavz gledalcev, vendar je bil kontakt z žogo pri tej potezi nekoliko daljši. Zato je prvi sodnik akcijo prekinil in dosodil zadržano žogo. Sledilo je zelo burno nesoglasje gledalcev. Koliko lahko sodnik v takih situacijah dovoli tako igro?</p>	<p>Razlaga: Sodnik ni samo oseba, ki nadzoruje potek tekme in dosledno izvaja pravila, temveč mora skrbeti tudi za promocijo odbojke. Zanj pa so najvažnejše prav atraktivne akcije. Sodnik ne sme reagirati na pritiske gledalcev, kljub temu pa mora dopustiti tudi nekaj atraktivnosti v igri. Sodnik mora na tekmi zavzeti ravnotežje med tehničnimi in socialnimi efekti. V praksi to pomeni, da se v takih primerih lahko nekoliko spregleda pravila, z namenom, da se tekma razvija bolj atraktivno. Temu rečemo "umetnost" sojenja.</p>
<p>Primer 3.9 Na tekmi je napadalec ekipe A izvedel napadalni udarec v nasprotnikov blok. Žoga se je od rok blokerja odbila preko antene, delno izven prostora za prehod žoge ter preko prvega sodnika v prosto cono ekipe B. Igralec zadnje vrste ekipe A je to žogo uspel odbiti nazaj na svojo igralno stran, vendar je linijski sodnik pokazal, da je bila žoga izven. Prvi sodnik je njegovo odločitev upošteval. Kapetan ekipe A se s to odločitvijo ni strinjal, saj je bil mnenja, da je žoga delno letela izven prostora za prelet žoge, kar pa pomeni, da so imeli pravico to žogo odigrati. Ali je bila odločitev sodnikov pravilna?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik ni ravnal pravilno. Ekipe A bi to žogo lahko odigrala, saj je žoga delno prešla izven prostora za prelet žoge. Odigrati bi jo morali tako, da bi žoga letela nazaj izven prostora za prelet žoge. Linijski sodnik pa ne bi smel kazati znakov, dokler je žoga v igri. Pravilo 10.1.2</p>
<p>Primer 3.10 a (3.10) Na tekmi je žoga po drugem odboju ekipe prešla mrežo izven anten. Linijski sodnik je to signaliziral z zastavico, vendar pa prvi sodnik ni reagiral. Po tekmi je linijski sodnik vprašal prvega sodnika, zakaj ga ni upošteval. Kakšen je pravilen odgovor prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Sodnik ne sme dosoditi napake, dokler le-ta ni narejena. Žoga bi bila lahko v tem primeru pravilno odigrana s strani ekipe kot tretji odboj, zato se igra nadaljuje. Pravila 8.4.1, 8.4.2, 9.1, 10.1.2, 10.1.2.1, 10.1.2.2</p>
<p>Primer 3.10 b (novo) Ob sprejemanju servisa je igralec žogo odigral s "prsti", kot pri podajanju, vendar v dveh ločenih dotikih. Prvi sodnik ni dosodil napake "dvojnega dotika". Kakšna je pravilna odločitev?</p>	<p>Razlaga: V skladu z odločitvijo Odbora FIVB, marca 2013, s katero nadaljuje testiranje predloženega pravila 9.2.4, se upoštevajo pravila o sprejemu in prvem odboju, ki so opredeljena v Pravilih 2009 – 2012, je sodnik pravilno odločil. Žoga vseeno ne sme biti ulovljena in/ali vržena med akcijo sprejemanja. Pravila 9.2.3.2, 9.2.4</p>

PREHOD IGRALCA POD MREŽO

<p>Primer 3.11 Na tekmi je igralec zadnje vrste skočil izza črte napada in izvedel napadalni udarec. Pristal pa je na stopalih blokerja nasprotne ekipe, s petami pa se je dotikal srednje črte. Nasprotni bloker je poskušal rešiti žogo, vendar mu to zaradi oviranja napadalca ni uspelo. Zato je bloker od drugega sodnika zahteval, da dosodi oviranje napadalca. Drugi sodnik zahteve ni upošteval, podobne akcije pa so se zgodile še nekajkrat. Ali so bile odločitve drugega sodnika pravilne?</p>	<p>Razlaga: V Pravilu 12.2.1 je zapisano: "Prehod v nasprotnikov prostor pod mrežo je dovoljen, če to ne moti nasprotnikove igre". Jasno je torej, da motenje igre ni dovoljeno. Razumno lahko predpostavljamo, da je igralec, ki je v celoti na svoji strani igrišča in ga nasprotni igralec pohodi oz. udari, oviran. V opisanem primeru mora biti igralec, ki je prešel v nasprotnikov prostor, kaznovan s tem, da je dosojen prestop srednje črte. Ena od nalog drugega sodnika je, da mora v takih primerih sam presoditi, ali je igralec oviral nasprotnika pri igri, ter ustrezno ukrepati. Pravila 11.2.1, 11.2.2.1, 11.2.4</p>
<p>Primer 3.12 Igralec se je pri napadalnem udarcu nenamerno pod mrežo z nogo dotaknil blokerja nasprotne ekipe. Dotik je povzročil, da nasprotni igralec po dotiku bloka ni mogel neovirano reševati žoge, zato je njegova ekipa žogo izgubila. Kakšna je pravilna odločitev drugega sodnika v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: V tem primeru bi moral drugi sodnik zaradi oviranja nasprotnega blokerja dosoditi napako napadalcu. Točko bi zato morala osvojiti blokerjeva ekipa. Pravilo 11.2.1</p>
<h2>IGRALEC OB MREŽI</h2>	
<p>Primer 3.13 Sprejem servisa je bil tako slab, da se je morala podajalka, ki je bila igralka zadnje vrste, obrniti in reševati žogo iz zadnje vrste. Pri obratu pa se je narahlo dotaknila mreže. Sodnik ni dosodil napake dotika mreže. Ali je ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev sodnika je bila pravilna, saj dotik igralka z mrežo ni oviral igre. Pravila 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.14 Na tekmi je igralec pri sprejemu žogo usmeril proti mreži. Pri tem je žoga prešla nad mrežo v nasprotnikovo polje, vendar jo je v tem trenutku prestregel podajalec ter pri tem podal žogo tako, da je njegov napadalec izvedel napadalni udarec. Prvi sodnik je pri tem dosodil napako podajalcu. Ali je sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik je postopal pravilno. Nad mrežo igralcu ni dovoljen prehod v nasprotnikovo polje z namenom, da bi žogo vrnil na svojo polovico igrišča. Igranje podajalca je bilo zato nepravilno. To navodilo pa ne velja za igro pod mrežo. Pod mrežo je to napaka le v primeru, ko žoga v celoti (z vsem svojim obsegom) preide na drugo stran mreže. Pravila 9, 11.2.1</p>
<p>Primer 3.15 Igralec je izvedel napadalni udarec v trenutku, ko je bila žoga nad mrežo. V trenutku udarca pa se je žoge dotaknil tudi bloker nasprotne ekipe, ne da bi pri tem segel z rokama preko mreže. Po tem istočasnem dotiku je žoga padla izven igrišča na blokerjevi strani mreže. Prvi sodnik je zato dosodil točko ekipi, ki je izvedla napad. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika ni bila pravilna. Če po istočasnem stiku dveh igralcev z žogo le-ta pade izven igrišča, je to napaka ekipe na nasprotni strani. Sodnikova odločitev je bila zato nepravilna, saj bi morala igro osvojiti ekipa, ki je blokirala. Če je kontakt z žogo nad mrežo dveh nasprotnih igralcev daljši, se igra nadaljuje. Pravili 9.1.2.2, 9.1.2.3</p>

<p>Primer 3.16 Igralec ekipe A je blokiral napadalni udarec igralca ekipe B, ki pa je izvedel napadalni udarec tako, da je žoga potisnila mrežo v blokerjeve podlahti. Sodnik ni dosodil napake dotika mreže, kljub temu da je bloker nameraval odigrati žogo. Ali je sodnik postopal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. V kolikor žoga potisne mrežo v blokerjeve roke, to ni napaka. Napaka dotika mreže pa je napaka v primeru, ko se bloker dotakne zgornjega roba mreže (bel trak) v akciji blokiranja. Pravili 11.3.3, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.17 Med tekmo je igralec blokiral močan napadalni udarec nasprotnega napadalca. Žoga se je pri tem odbila od rok blokerja in poletela daleč nazaj za zadnjo črto igrišča. Libero je stekel za odbito žogo in jo požrtvovalno odbil nazaj proti svojemu igrišču. Vsi gledalci so ga pri tem opazovali in z navdušenjem pozdravili njegovo igro. Igralec je po akciji blokiranja pristal na tleh in se obrnil, da bi se pripravil na nadaljevanje igre. Pri obratu pa se je z ramenom narahlo dotaknil mreže. Drugi sodnik mu je zato dosodil napako "dotika mreže". Ali je bila odločitev drugega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev drugega sodnika je bila napačna, saj Pravilo 11.3.1 določa, da dotik igralca z mrežo ni napaka, razen če igralec s tem ovira igro. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.18 Po sprejemu servisa so vsi trije igralci prve vrste prešli v fazo napada, s tem, da sta igralca cone dve in tri udarec le nakazala, saj je podajalec žogo podal igralcu v coni štiri. Žoga se je po udarcu odbila od bloka v zadnji del polja nasprotne ekipe. V trenutku, ko je napadalec v coni štiri izvedel napadalni udarec, se je nasprotni igralec, ki je nameraval blokirati morebitni napadalni udarec igralca v coni dve, dotaknil mreže. Drugi sodnik je zato dosodil napako "dotika mreže" temu blokerju. Ali je bila odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev drugega sodnika ni bila pravilna. Namen novega pravila dotika mreže je v tem, da se zmanjša število dosojenih napak, ki po nepotrebem presekajo potek igre. Napadalni udarec je bil v tem primeru izveden iz cone štiri, do dotika mreže pa je prišlo v coni dva. Bloker in igralec v coni dve pri igri z žogo nista bila udeležena, dotik mreže pa ni vplival na sam potek igre, zato drugi sodnik v tem primeru ne bi smel dosoditi napake. Pravilo 11.3.1</p>
<p>Primer 3.19 Na tekmi je igralec cone tri prešel v fazo napada, vendar mu je podajalec podal žogo tako, da je žoga igralca preletela in padla na tla. Srednji bloker nasprotne ekipe se je, da bi blokiral napadalni udarec, dotaknil zgornjega roba mreže, še preden se je žoga dotaknila tal. Prvi sodnik je blokerju dosodil napako. Ali je sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Bloker je bil udeležen pri igri z žogo, čeprav se žoga ni dotaknila ne napadalca in ne blokerja, zato je bila odločitev sodnika pravilna. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.20 Igralca druge in tretje cone sta hotela odigrati hitro kombinacijo na sredini igrišča, vendar je njun podajalec žogo podal namesto na sredino v cono štiri. V tem trenutku pa se je nasprotni bloker, ki je hotel blokirati napadalni udarec na sredini, dotaknil mreže. Prvi sodnik je dosodil dotik mreže nasprotnikovemu blokerju. Ali je sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev je bila pravilna. V kolikor sodnik oceni, da sta bila žoga in igralec, ki se dotakne zgornjega roba mreže, dovolj blizu, je napaka dotika mreže pravilna. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>

<p>Primer 3.21 Igralec je sprejel servis za zadnjo točko na tekmi in potem tudi izvedel napadalni udarec. Po udarcu je igralec pristal na tleh tako, da je izgubil ravnotežje. Zato je naredil dva koraka in se pri tem rahlo dotaknil mreže izven anten, medtem ko je bila žoga še v igri. Prvi sodnik je dosodil "napako mreže", tekme je bilo konec. Ali je sodnik postopal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika ni bila pravilna, saj dotik mreže ni vplival na potek igre. Pravila 11.3.1, 11.3.2, 11.4.4</p>
---	---

<p>Primer 3.22 Na tekmi je podajalec podal žogo napadalcu. Pri izvajanju udarca pa je napadalec s kolonom udaril tudi podajalca. Zaradi tega udarca se je podajalec dotaknil mreže. Drugi sodnik je zapiskal dotik mreže. Ali je to pravilna odločitev sodnika?</p>	<p>Razlaga: Odločitev drugega sodnika ni bila pravilna, saj dotik podajalca z mrežo ni oviral igre. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
--	--

ZAČETNI UDAREC (SERVIS)

<p>Primer 3.23 Na servis se je pripravil napačni igralec, namesto igralca, ki bi moral servirati glede na zapisnik. V trenutku, ko je igralec serviral, je zapisnikar opozoril drugega sodnika na napako, zato je drugi sodnik takoj zaustavil igro. Ali je bil postopek zapisnikarja pravilen?</p>	<p>Razlaga: Postopek zapisnikarja je bil pravilen. Zapisnikar mora v primeru, da servira napačen igralec, o tem obvestiti drugega sodnika šele po izvedbi servisa. Pri tem lahko uporabi zvonec, sireno ali katero drugo zvočno napravo. Pravila 7.7.1, 12.2.1, 12.7.1, 25.2.2.2</p>
--	--

<p>Primer 3.24 Po tehničnem odmoru se je pripravljaj na servis napačni igralec. Prvi sodnik je dal znak za servis, ko je ekipa ugotovila, da bo servis izvedel napačni igralec. Zato je napačni igralec odšel na svoje pravo mesto, na servis pa se je pripravil pravilni igralec. Prvi sodnik je temu igralcu še enkrat dal znak za servis. Ali je bil postopek sodnika pravilen?</p>	<p>Razlaga: Sodnik ni ravnal pravilno. Servis se odobri samo enkrat s piskom in z ustreznim znakom z roko. Servis mora v osmih sekundah izvesti igralec, ki je po kroženju igralcev na vrsti za serviranje. Pravilo 12.4.4</p>
---	--

<p>Primer 3.25 Na tekmi je igralca, ki je servirala vrgla žogo v zrak, vendar jo je nato pustila, da je padla na tla. Igralka je žogo, ki se je odbila od tal, ujela in izvedla začetni udarec v času, ki je dovoljen za izvedbo servisa (v osmih sekundah). Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Akcija igralke, ki je servirala ni bila pravilna. Žoga mora biti udarjena z eno roko ali z delom lete, po tem ko se jo vrže ali spusti iz rok. Vsaka akcija, ki jo prvi sodnik oceni kot izmet za izvedbo servisa, mora biti zaključena z izvedenim servisom. Pravilo 12.4.2</p>
--	--

<p>Primer 3.26 Igralec je izvedel začetni udarec. Žoga pa se je dotaknila mreže in antene, preden jo je igralec sprejel. Prvi sodnik je zapiskal napako pri servisu. Ali je ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: V kolikor se žoga dotakne antene, je to napaka (žoga izven igrišča), zato je bila odločitev sodnika pravilna. Pravilo 8.4.3</p>
---	---

<p>Primer 3.27 Na tekmi je igralec izvedel začetni udarec tako, da je žoga zadela mrežo pod zgornjim trakom. Prvi sodnik je piskal napako pri serviranju takoj, ko je žoga zadela mrežo. Kdaj bi moral prvi sodnik piskati napako?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik je napako piskal pravočasno. Žoga mora pri servisu preiti mrežo, v nasprotnem primeru pa je to napaka pri začetnem udarcu, ki jo mora v tistem trenutku piskati prvi sodnik. Prvi sodnik ne sme čakati, da se takšna žoga dotakne tal ali igralca ekipe, ki je servirala. Pravilo 12.6.2.1</p>
---	--

<p>Primer 3.28</p> <p>Ekipa je osvojila igro in ima pravico izvesti začetni udarec. Kapetan ekipe je želel potrditev, da se na izvedbo začetnega servisa pripravlja pravi igralec. Zapisnikar je dal informacijo, da mora servirati igralec št. 6. Kapetan je podvomil v pravilnost informacije in vztrajal, da mora servirati igralec št. 1. Kapetan še vedno ni bil zadovoljen s to informacijo, vendar je prvi sodnik med tem, ko je šel kapetan proti sodniškemu stolu, dal znak za začetni servis. V trenutku zmede je bila ekipa kaznovana, ker ni izvedla začetnega udarca v roku osmih sekund.</p> <p>Pri naknadnem preverjanju je bilo ugotovljeno, da je trener ekipe oddal napačen listek z začetno postavitvijo. Igralec št. 6 je bil napisan v dveh conah. V eni bi moral biti napisan igralec št. 1, ki je bil na vrsti za serviranje. Tako je predvideval tudi kapetan ekipe, zato ni bil zadovoljen s prvotno zapisnikarjevo informacijo.</p> <p>Kakšen je pravilen postopek sodnikov v tem primeru?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Pri reševanju take situacije mora prevladati zdrav razum. Prvo napako je naredil trener, ki je napisal napačen listek z začetno postavitvijo. Napaka je postala večja, ko tega nista opazila drugi sodnik in zapisnikar.</p> <p>Igralcu št. 1 je potrebno odobriti izvedbo začetnega servisa brez dodatnih ukrepov zaradi nepravilnega igralca na začetnem udarcu. Po drugi strani pa je napaka trenerja povzročila zavlačevanje, zato je potrebno ekipi izreči ukrep za zavlačevanje.</p> <p>Poleg tega mora drugi sodnik od trenerja zahtevati nov listek z začetno postavitvijo.</p>
---	---

<p>Primer 3.29</p> <p>Na tekmi je žoga po začetnem udarcu ekipe A udarila v mrežo in padala proti tlam na strani ekipe A. Na nasprotni strani pa je igralec ekipe B iztegnil roki pod mrežo in ujel žogo, preden je leta padla na tla.</p> <p>Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Prvi sodnik mora piskati napako, ko ugotovi, da žoga ne bo preletela mreže in da bo ostala na strani ekipe, ki je začetni udarec izvedla. Igralec ekipe B torej lahko ujame žogo takoj, ko sodnik zapiska napako.</p> <p>Pravilo 12.6.2.1</p>
---	--

NAPADALNI UDAREC

<p>Primer 3.30</p> <p>Podajalec se je kot igralec zadnje vrste odrinil znotraj prednjega dela igrišča in podal žogo soigralcu v trenutku, ko je bila žoga v celoti nad zgornjim robom mreže. Preden je lahko napadalec izvedel napadalni udarec, je žoga prešla mrežo, kjer jo je blokiral podajalec nasprotne ekipe. Sodnik ni dosodil napake in igra se je nadaljevala.</p> <p>Ali je sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Sodnik je naredil napako. V trenutku, ko se je žoge, ki jo je podal podajalec, dotaknil bloker nasprotne ekipe, se šteje, da je šlo za napadalni udarec. Ker je ta napadalni udarec izvedel podajalec kot igralec zadnje vrste v znotraj prednjega dela igrišča, ko je bila žoga v celoti nad zgornjim robom mreže, bi moral sodnik dosoditi napako in točko bi morala osvojiti nasprotna ekipa.</p> <p>Pravilo 13.1.3</p>
--	---

<p>Primer 3.31</p> <p>Pri drugem dotiku ekipe se je podajalec, ki je bil igralec zadnje vrste, pri skoku v prednjem delu igrišča dotaknil žoge, ki je bila v trenutku dotika nad mrežo. Žogo je, namesto da bi jo podal, hotel poslati mimo blokerja na nasprotnikovo stran. Žogo pa je blokiral bloker nasprotne ekipe, še preden je prešla vertikalno ravnino mreže. Kakšna je pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Sodnik se je odločil pravilno, in sicer, da je točko osvojila nasprotna ekipa, saj je zaključen napad izvedel igralec zadnje vrste v prednjem delu igrišča v trenutku, ko je bila v celoti nad zgornjim robom mreže.</p> <p>Napaka napada je bila storjena v trenutku, ko se je žoge dotaknil nasprotni bloker.</p> <p>Pravila 13.1.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>
--	--

<p>Primer 3.32 Igralec ekipe A je z drugim dotikom žoge podal žogo tako, da je le-ta letela vzdolžno ob mreži proti nasprotnikovemu polju. Žoga še ni prešla vertikalne ravnine mreže, ko je igralec ekipe B segel preko mreže in jo blokiral. Po mnenju prvega sodnika noben igralec ekipe A ne bi uspel odigrati te žoge. Kakšna je pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Glede na to, da je žoga letela v smeri nasprotnikovega polja, se šteje ta namera kot napadalni udarec, kljub temu da je bil to šele drugi dotik na strani ekipe. Po mnenju prvega sodnika noben igralec ekipe A ne bi uspel žoge odbiti, zato je bila akcija blokiranja igralca ekipe B pravilna. Pravili 13.1.1, 14.3</p>
<p>Primer 3.33 Na tekmi se je igralec, ki je bil igralec zadnje vrste, odrinil v prednjem delu igrišča in z drugim dotikom ekipe izvedel udarec žoge, ki je bila v trenutku udarca v celoti nad zgornjim robom mreže. Žoga je po udarcu zadela zgornji trak mreže in se odbila nazaj. Prvi sodnik v tem primeru ni piskal nepravilnega napada igralca zadnje vrste. Ali je bila odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Sodniška odločitev, da se igra nadaljuje, je bila pravilna. Glede na to, da žoga ni prešla preko mreže in da se ni dotaknila bloka, se šteje, da napadalni udarec ni bil zaključen, zato je imela ekipa možnost, da s tretjim dotikom odigra žogo v nasprotnikovo polje. Odločitev sodnika je bila zato pravilna. Pravila 9.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>
<p>Primer 3.34 Igralec ekipe B je serviral. Sprejemalec ekipe A se je odrinil izza črte napadalne cone in se dotaknil žoge v trenutku, ko je bila žoga še nad zgornjim robom mreže. Do dotika je prišlo izza črte napada. Žoga se je po dotiku odbila v nasprotnikovo polje. Ali je bila odločitev prvega sodnika, ki je dovolil nadaljevanje igre, pravilna?</p>	<p>Razlaga: Dovoljena akcija. Klub temu da se servisa ne sme blokirati niti izvesti napadalnega udarca, ko je žoga še v prednjem delu igrišča, je bila akcija v tem primeru dovoljena, saj je bil dotik igralca ekipe A z žogo izza črte napada. V vsakem primeru pa bi bila napaka, če bi blokiranje ali napad izvedel libero v trenutku, ko bi bila žoga v celoti nad zgornjim robom mreže. Tudi če bi ga izvedel izza črte napadalne cone. Pravili 13.3.4, 19.3.1.3</p>

BLOK

<p>Primer 3.35 Podajalka ekipe A je, kot igralka zanje vrste, vstopila v prednji del igrišča z namenom, da bi podala žogo v skoku, vendar je njena soigralka sprejela tako, da je žoga preletela podajalko in vertikalno ravnino mreže. Srednja napadalka ekipe B je žogo, ki je prešla na stran njene ekipe, udarila nazaj in pri tem zadela iztegnjeni roki podajalke, ki sta še vedno bili iznad gornjega roba mreže, zato se je žoga odbila na igrišče ekipe B. Ali je bila odločitev sodnika, ko je dosodil nepravilno blokiranje podajalke, pravilna?</p>	<p>Razlaga: Blok podajalke je bila napaka, saj je bila igralka zadnje vrste. Kljub temu da ni hotela blokirati napadalnega udarca igralka ekipe B, je bil njen dotik z žogo nad zgornjim robom mreže in blizu vertikalne ravnine mreže, zato se šteje, da je bila v tej akciji podajalka udeležena kot blokerka. Pravila 14.1.1, 14.1.3, 14.6.2</p>
--	---

<p>Primer 3.36 Igralec je segel preko mreže z namenom, da bi blokiral žogo, ki jo je z drugim dotikom podal podajalec nasprotne ekipe. Prvi sodnik ni piskal. Ali je blokerju dovoljeno seči preko mreže in blokirati podajalca pri podajanju?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik mora pravilno oceniti akcijo podajalca, predvsem ali je bila podaja usmerjena vzdolžno z mrežo ali pa je bila usmerjena v nasprotnikovo polje. V prvem primeru je blokerjeva napaka, če se take žoge dotakne, saj ni bil izveden napadalni udarec. V kolikor pa je žoga usmerjena v nasprotnikovo polje, se to šteje kot napadalni udarec. Glede na Pravilo 14.3, blokiranje napadalnega udarca na drugi strani mreže ni napaka, sodnik pa mora ločiti med namero podaje in napadom z zgornjim odbojem. Pravili 14.1.1, 14.3</p>
<p>Primer 3.37 Igralec ekipe A je blokiral napad ekipe B. Srednji bloker ekipe B pa je nato blokiral blokerja ekipe A. Ali je dovoljeno blokirati blok?</p>	<p>Razlaga: Definicija bloka je prestreči žogo, ki prihaja z nasprotnikove strani. To pomeni, da je dovoljeno blokirati nasprotnikov blok. Pravilo 14.1.1</p>
<p>Primer 3.38 Dva blokerja sta uspešno izvedla blok. Preden pa je žoga padla na tla nasprotne ekipe, se je dotaknila stopala blokerja, ki je doskočil tako, da je bil z delom stopala na nasprotni strani (del stopala je bil v stiku s srednjo črto). Sodnik je ocenil, da je bila akcija blokiranja pravilna. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Položaj stopala je v skladu s pravili, zato se ta dotik šteje kot da bi žoga padla na tla. Točko je posledično pravilno osvojila ekipa, ki je blokirala. V kolikor bi se v enaki situaciji žoga dotaknila blokerjevega stopala, preden bi igralec doskočil na tla, bi ta s tem oviral nasprotno ekipo pri nadaljevanju akcije. To bi pomenilo, da je bloker storil napako. Pravilo 11.2.1</p>
<p>Primer 3.39 Bloker ekipe B je kot igralec cone 2 blokiral žogo na nasprotni strani mreže. Žoga je od bloka letela nekaj metrov paralelno ob mreži, kjer jo je v akciji blokiranja igralec v coni 4 ekipe B potisnil proti tlam ekipe A. Žoga med trajanjem te akcije ni prešla v prostor ekipe B. Sodnik je dosodil napako blokerju ekipe B. Ali je bila to pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna, saj akcija igralca v coni 4 ni bila več ista akcija (blokiranje igralca cone 2), kar pomeni, da ni šlo za kolektivni blok, ampak za napadalni udarec igralca cone 4, ki je bil izveden v nasprotnikovem prostoru, kar pa ni dovoljeno. Pravila 11.1.2, 14.1.1, 14.2, 14.3 V kolikor bi žoga, ki se je odbila od bloka igralca cone 2, prešla v njegov prostor, bi bil prvi kontakt (udarec v napadu) igralca cone 4 dovoljen. Pravila 13.2.1, 13.3.1, 14.1.1, 14.2</p>
<p>Primer 3.40 Igralec je sprejel žogo tako, da je letela proti mreži in bi jo tudi preletela. Podajalec je bil v poziciji, da bi to žogo lahko odigral z dovoljeno akcijo (podajo ali napadalnim udarcem). Preden pa je imel to možnost, je bloker nasprotne ekipe segel preko mreže in žogo blokiral. Sodnik je dosodil napako blokerju nasprotne ekipe. Ali je prvi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna, saj se bloker žoge ne sme dotakniti preko mreže, dokler napadalni udarec ni zaključen. Izjema je samo v primeru, ko bi sodnik ocenil, da ekipa, ki je imela žogo v posesti, nikakor ne bi mogla nadaljevati igre. Pravilo 14.3</p>

<p>Primer 3.41 Podajalec, ki je bil igralec zadnje vrste, je izvedel napadalni udarec v prednjem delu igrišča v trenutku, ko je bila žoga v celoti nad zgornjim robom mreže. V trenutku dotika z žogo je bloker nasprotne ekipe segel z rokami preko mreže in blokiral udarec. Kakšna je pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: V tem primeru mora prvi sodnik dosoditi obojestransko napako, saj sta bili akciji napadalnega udarca in blokiranja nedovoljeni. V kolikor bi se bloker nasprotne ekipe kasneje dotaknil žoge kot podajalec, bi bila to napaka le podajalca. Pravila 13.3.3, 14.3, 14.6.1, diagram 7</p>
<p>Primer 3.42 Igralec je serviral, vendar se je žoga po sprejemu igralca nasprotne ekipe odbila tako, da je letela proti vertikalni ravnini mreže. Podajalec je predvideval, da bo žoga preletela mrežo, zato je skočil v zrak in z obema rokama »blokiral« tako, da je žogo usmeril proti nasprotnikovi strani, v blok blokerja. Ali je taka akcija podajalca pravilna?</p>	<p>Razlaga: V kolikor je akcija »blokiranja« podajalca prvi dotik ekipe, je potrebno njegov dotik oceniti kot napadalni udarec. Pri tem pa ni dovoljen dvojni dotik, prav tako žoga ne sme biti ujeta in/ali vržena. Prvi sodnik mora tako presoditi, ali je bil dotik podajalca dovoljen, žoga pa pri tem ni bila ujeta ali vržena. Seveda pa se nasprotnik lahko dotakne žoge z obema rokama, prav tako lahko pride do več dotikov z žogo, če pri tem žoga ni bila ujeta in/ali vržena.</p>
<p>Primer 3.43 Napadalec je močno udaril žogo v blok blokerja nasprotne ekipe. Žoga je udarila v roke blokerja, se nato dotaknila glave in se na koncu odbila od hrbtne strani njegovih rok v zadnji del igrišča. Sodnik je dovolil, da je ekipa blokerja žogo nato odbila, podala in izvedla napad. Ali je sodnik postopal pravilno, ko je dovolil tri dotike blokerju in nato še tri dotike njegovi ekipi?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna, saj so bili trije dotiki blokerja izvedeni v eni akciji blokiranja. Po dotiku v bloku pa ima ekipa na voljo še tri dotike z žogo. Pravila 9.1, 14.2, 14.4.1</p>
<p>Primer 3.44 Igralec ekipe A je podal žogo čez mrežo, v nasprotnikov prostor, kjer je igralec zadnje vrste skočil v zrak v coni napada in dosegel žogo, ko je bila le-ta višje od zgornjega roba mreže, in jo poskušal blokirati. Napadalec ekipe A je v tem trenutku z obema rokama, kot da bi blokiral, udaril žogo, ki pa je bila na drugi strani ravnine nad mrežo. Oba igralca sta se istočasno dotaknila žoge. Sodnik je dosodil obojestransko napako. Ali je sodnik ravnal korektno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev sodnika je bila pravilna. Napadalec ekipe A je, kljub temu da je z obema rokama blokiral žogo, izvedel napadalni udarec in ne blok, saj je blokiranje akcija igralcev, da bi prestregli žogo, ki prihaja od nasprotnika, in ne od lastnega podajalca, kot v tem primeru (Pravilo 14.1.1). Dotik napadalca z žogo je bil v nasprotnikovem prostoru, kar pa ni dovoljeno (Pravilo 13.3.1). V istem trenutku pa je igralec nasprotne ekipe, ki je bil igralec zadnje vrste, blokiral žogo, ki je bila v celoti nad zgornjim robom mreže (Pravilo 14.1.1), kar pomeni, da je naredil napako pri blokiranju (Pravilo 14.6.2). Oba igralca sta naredila napako v istem trenutku, zato je bila odločitev sodnika o obojestranski napaki pravilna. V takih zapletenih situacijah nad mrežo mora sodnik skrbno opazovati igro. V primeru, da se igralca žoge ne bi dotaknila istočasno, bi bila napaka igralca, ki bi se jo prvi dotaknil. Pravila 13.3.3.1, 14.1.1, 14.6.2</p>

<p>Primer 3.45 Igralka je bila prepočasna, da bi formirala skupninski blok. Bila je dva koraka od bloka, ko je napadalka nasprotne ekipe izvedla udarec. Preden je ta igralka dosegla vrh mreže, da bi blokirala udarec, jo je žoga zadela nekje na polovico poti med zgornjim in spodnjim robom mreže. Njena ekipa je po tem odigrala še tri dotike, preden je žoga prešla na nasprotnikovo stran. Ali je sodnik imel prav, ko je pustil nadaljevanje igre?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik ni imel prav, ko je pustil, da se igra nadaljuje. Igralka ni sodelovala pri kolektivnem bloku in ni bila z nobenim delom telesa nad zgornjim robom mreže, zato se to šteje kot prvi dotik ekipe in ne blok. Ekipa je zato naredila napako štirih dotikov in bi morala to točko izgubiti. Pravili 9.3.1, 14.1.1</p>
<p>Primer 3.46 Žoga se je po udarcu dotaknila glave blokerja, ki je imel roke stegnjene nad zgornjim robom mreže. Dotik se je zgodil pod zgornjim robom mreže. Ekipa je nato odigrala še tri dotike z žogo, ko je prvi sodnik dosodil napako štirih dotikov. Ali je bila odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev ni bila pravilna. Kljub temu da se je žoga blokerja dotaknila pod zgornjim robom mreže, je bil igralec v bloku, saj je imel del telesa (roke) nad zgornjim robom mreže. Pravila 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>
<p>Primer 3.47 Dva igralca sta poskušala blokirati napadalni udarec, vendar je napadalec izvedel preigravanje ("varanje"). Eden od blokerjev se je žoge dotaknil, ko je že doskočil na tla in je bil takrat v celoti pod zgornjim robom mreže. Nato je izvedel še napadalni udarec, vendar je prvi sodnik dosodil dvojni dotik. Ali je bila napaka dosojena pravilno?</p>	<p>Razlaga: Napaka je bila dosojena pravilno. Pri prvem dotiku bloker ni segal nad zgornji rob mreže, zato ne gre za blokiranje, ampak prvi dotik ekipe. Z drugim dotikom je tako naredil napako. Pravila 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>
<p>Primer 3.48 Igralec zadnje vrste je izvedel napadalni udarec znotraj prednjega dela igrišča v trenutku, ko je bila žoga v celoti nad zgornjim robom mreže. Z nasprotne strani je napadalni udarec poskušal blokirati libero. Sodnik je igro prekinil in dosodil točko ekipi, ki je napadala. Na zahtevo kapetana ekipe, ki je bila v obrambi, je prvi sodnik razložil, da je bil poskus blokiranja libera prva napaka. Ali je bila odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Razlaga prvega sodnika je pravilna. Napaka napadalnega udarca je v trenutku, ko žoga preleti vertikalno raven mreže ali se je dotakne blok. Poskus blokiranja libera je bil izveden, preden je bil napadalni udarec zaključen, zato je bil poizkus blokiranja prva napaka. Pravilo 19.3.1.3</p>

POGLAVJE 4: PREKINITVE IN ZAVLAČEVANJA

ZAMENJAVE IGRALCEV

<p>Primer 4.1 Trije igralci so vstopili v prostor za zamenjavo igralcev z namero, da vstopijo na igrišče. Po zapisnikarjevi odobritvi zamenjave se je trener odločil, da bo zamenjal le dva igralca. Kako mora postopati drugi sodnik v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Drugi sodnik mora to dovoliti, dokler to ne povzroči zavlačevanja igre. Drugi sodnik tako dvojno zamenjavo izvede. Pravila 15.10.2, 15.10.3a, 15.10.4, 16.1</p>
<p>Primer 4.2 V tretjem nizu tekme je en igralec prišel v prostor za zamenjavo igralcev, drugi pa je šele zapustil prostor za ogrevanje z namenom, da pride v prostor za zamenjavo igralcev. Koliko zamenjav je v tem primeru po pravilih dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Do zahteve za zamenjavo igralca/ev pride v trenutku, ko igralec/ci vstopi/jo v prostor za zamenjavo igralcev. V tem primeru lahko drugi sodnik odobri samo eno zamenjavo, in sicer igralca, ki je že bil v prostoru za zamenjavo igralcev. Druga zamenjava mora biti zavrnjena kot nepravilna. Pravila 15.10.3a, 15.10.3b, 15.11.1.3</p>

<p>Primer 4.3 Med potekom tretjega niza je ekipa zahtevala zamenjavo z vstopom igralca v prostor za zamenjavo igralcev. Ker igralec ni bil pripravljen za vstop v igro, je bila zamenjava zavrnjena, ekipa pa je prejela ukrep zaradi zavlačevanja. Ko je bil ukrep vpisana v zapisnik, je ekipa ponovila zahtevo za zamenjavo. Ali se zamenjava izvede?</p>	<p>Razlaga: Zamenjava ni dovoljena in se je zato ne dovoli. Prva zahteva za zamenjavo je zavrnjena in ekipi je dodeljen ukrep, zato ekipa nima pravice zahtevati drugo zaporedno zamenjavo. Odigrati se mora vsaj ena akcija, preden lahko ekipa zahteva novo zamenjavo. Pravilo 15.3.2</p>
<p>Primer 4.4 Trenner ekipe je zahteval zamenjavo s tem, da je poslal igralca v prostor za zamenjavo, vendar je imel ta igralec tablico z napačno številko. Ko je to ugotovil, je nespretno poskušal dobiti pravo tablico. Prvi sodnik je ekipi izrekel ukrep za zavlačevanje in dovolil zamenjavo. Ali je prvi sodnik postopal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev sodnika ni bila pravilna. Igralec, ki bo vstopil v igro, mora imeti tablico s pravo številko, ko vstopi v prostor za zamenjavo igralcev. Zato bi morala biti zahteva ekipe za zamenjavo zavrnjena, ekipi pa izrečen ukrep za zavlačevanje. Pravila 15.10.3a, 16.1.1, 16.2</p>
<p>Primer 4.5 Na tekmi je trener dal svoji ekipi znak za zamenjavo. V tem trenutku je igralec, ki naj bi vstopil v igro, stekel iz prostora za ogrevanje proti prostoru za zamenjavo igralcev. Namero sta opazila drugi sodnik in zapisnikar, vendar je igralec vstopil v prostor za zamenjavo v trenutku, ko je prvi sodnik dal znak za servis. Glede na to, da je šlo za manjše zavlačevanje, je drugi sodnik zamenjavo odobril. Ali je ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Drugi sodnik te menjave ne bi smel dovoliti. V takih primerih mora biti sodnik previden, saj Pravilo 15.10.3 določa, da se zamenjava odobri, ko igralec vstopi v cono za zamenjavo igralcev. V kolikor tak igralec povzroči zavlačevanje nadaljevanja igre s tem, ko vstopi v prostor za zamenjavo igralcev, je potrebno tako zahtevo za zamenjavo zavrniti, ekipi pa izreči ukrep za zavlačevanje. Pravili 15.10.3, 16.2</p>
<p>Primer 4.6 Na tekmi je ekipa zahtevala zamenjavo igralca št. 8, ki je vstopil v prostor za menjave s tablico št. 10. Trener pa je zahteval, da igralec št. 8 zamenja igralca št. 9 in ne št. 10. Po kratki razpravi je drugi sodnik zamenjavo zavrnil, ekipa pa je prejela še ukrep za zavlačevanje. Ali je bila odločitev pravilna?</p>	<p>Razlaga: Sodniška odločitev je bila pravilna. Zamenjava igralca št. 8 s št. 10 bi bila pravilna, vendar je trener vztrajal, da gre iz igre št. 9 in ne št. 10. Igralec št. 8 je zato imel napačno tablico, prav tako je prišlo do zmede in s tem do zavlačevanja. Pravili 16.1.1, 16.2</p>
<p>Primer 4.7 Na tekmi se je igralec št. 5 poškodoval v drugem nizu in bil zamenjan z izredno zamenjavo. Nato je ekipa v isti prekinitvi zahtevala še redno zamenjavo, ki jo je drugi sodnik dovolil. Ali je bila to pravilna odločitev drugega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Odločitev je bila pravilna. Igralec št. 5 je bil zamenjan z izredno zamenjavo zaradi poškodbe (višja sila) in redna zamenjava ni bila mogoča. Ekipa v isti prekinitvi še ni zahtevala redne zamenjave, zato je imela pravico to zahtevati. To pomeni, da je možno izvesti izredno in redno zamenjavo igralca v isti prekinitvi igre. Pravilo 15.7</p>
<p>Primer 4.8 Igralec št. 6 ekipe A je bil diskvalificiran. Namesto njega je z redno zamenjavo v igro vstopil igralec št. 7. To je bila prva zamenjava ekipe A v nizu in ekipa je imela na klopi še tri rezervne igralce. V naslednji točki se je igralec št. 7 poškodoval in ni bil sposoben nadaljevati igre. Prvi sodnik je dovolil ekipi A, da igralca št. 7 zamenja z izredno zamenjavo. Ali je sodnik ukrepal pravilno?</p>	<p>Razlaga: V Pravilu 15.8 je zapisano: Diskvalificirani ali izključeni igralec mora biti zamenjan z redno zamenjavo. V primeru, da to ni možno, se ekipa razglasi za nepopolno za tisti set. V dani situaciji je bila zamenjava diskvalificiranega igralca št. 6 opravljena z redno zamenjavo - vstopil je igralec št. 7. Nato se je igralec št. 7 poškodoval in ni mogel nadaljevati igre, zato se ga lahko zamenja z izredno zamenjavo. Pravili 15.7, 15.8</p>

<p>Primer 4.9 Med uradnim ogrevanjem igralcev pred začetkom tekme se je poškodoval podajalec ekipe A, ki zaradi tega ni mogel igrati. Poškodovani igralec je bil vpisan na listek z začetno postavo. Sodnik je dovolil, da trener zamenja vpisanega igralca, ki se je poškodoval. Ali mora poškodovani igralec, ker je napisan na listku za začetno postavitev, vstopiti na igrišče, da se lahko naredi zamenjava?</p>	<p>Razlaga: Ne, poškodovanemu igralcu ni potrebno vstopiti na igrišče. Sodnik je ravnal pravilno, ko je dovolil redno zamenjavo tega igralca. Glede na to, da je bil listek z začetno postavo predan drugemu sodniku oz. zapisnikarju, so možne samo še uradne zamenjave igralcev, ki se štejejo v kvoto šestih zamenjav, ki jih ima ekipa na razpolago vsak niz. Pravili 7.3.2, 7.3.4</p>
<p>Primer 4.10 Igralec št.7 ekipe A je v igri, kljub temu da bi moral biti na klopi za rezervne igralce. Ekipa A je že izkoristila vseh šest rednih zamenjav. Kakšen je pravilen postopek v tem primeru, ko ekipa A nima možnosti redne zamenjave?</p>	<p>Razlaga: Ekipa A je imela nepravilno postavitev igralcev v polju. Zato je potrebno upoštevati proceduro vpisano v Pravilu 15.9.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodelitev točke in servisa ekipi B. • popravi se zamenjava igralcev - igralec A-7 gre iz igre, v igro se vrne igralec, ki bi moral biti v igrišču. Ta postopek se ne šteje kot redna zamenjava igralca. • ekipi A se odvzamejo vse točke, ki jih je osvojila med tem, ko je bil igralec A-7 nepravilno v igri, nasprotna ekipa pa osvojene točke obdrži. • za ekipo A ni nadaljnjih ukrepov <p>Pravilo 15.9.2</p>
<p>Primer 4.11 Ekipa B je opravila pet rednih zamenjav, ko v prostor za menjavo igralcev vstopita dva igralca s tablico za zamenjavo. Kakšen je pravilen postopek drugega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Ekipa B je izkoristila pet zamenjav, zato je zahteva za šesto zamenjavo upravičena. Drugi sodnik mora opozoriti trenerja, da ima na razpolago le še eno zamenjavo in da se mora odločiti, katerega od dveh igralcev bi rad zamenjal. Glede na to, da ni bilo zavlačevanja, se druga zahtevana zamenjava zavrne, nedovoljeno zahtevo pa vpiše v zapisnik.. Pravila 15.5., 15.6., 15.11, 16.1</p>
<p>Primer 4.12 Igralca R-2 in R-5 sta bila udarna napadalca ekipe. Med nizom je trener igralca R-5 zamenjal z drugim igralcem in ga potem ponovno vrnil v igro. Kasneje se je v istem setu igralec R-5 poškodoval in bi moral biti zamenjan z izredno zamenjavo. Ko je trener to uvidel, je hitro poslal igralca v prostor za zamenjavo z namenom, da bi zamenjal igralca R-2, ki bi nato z izredno zamenjavo zamenjal poškodovanega igralca R-5. Ali je tako zaporedje dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Tako zaporedje ni pravilno. Igralec R-2 ne more zamenjati igralca R-5, saj je bil v trenutku poškodbe na igrišču. Poškodovani igralec R-5 mora biti prvi zamenjan z izredno zamenjavo (trener ga lahko zamenja s katerim koli igralcem na rezervni klopi, razen libera ali igralca, ki ga je libero zamenjal). Po opravljeni izredni zamenjavi lahko trener izvede nadaljnje zahteve. Pravilo 15.7</p>
<p>Primer 4.13 Na tekmi je ekipa zahtevala dvojno zamenjavo. Po preverjanju je zapisnikar oznanil, da je ena zamenjava pravilna, druga pa ne. Kakšna je pravilna reakcija drugega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Drugi sodnik mora dovoliti zamenjavo, ki je pravilna. Zahteva za nepravilno zamenjavo se zavrne, ne glede na to, po kakšnem vrstnem redu sta bili zamenjavi zahtevani. Ekipi se izreče ukrep za zavlačevanje. Če je zavlačevanje prvo je ekipa samo opozorjena, naslednja zavlačevanja so kaznovana. Pravili: 15.6, 16.1.3</p>

<p>Primer 4.14 Na tekmi je ekipa izvedla zamenjavo igralca. Zapisnikar pa je javil, da zamenjava ni bila mogoča. Drugi sodnik je zato vrnil prvotnega igralca in izničil zamenjavo. S to odločitvijo pa ni bil zadovoljen kapetan ekipe, ki je zato protestiral. Po ponovnem preverjanju je bilo ugotovljeno, da je bila zamenjava pravilna, zato je sodnik ponovno dovolil zamenjavo igralcev. Situacija je bila za sodnike zelo neprijetna. Kaj bi moral storiti drugi sodnik?</p>	<p>Razlaga: Postopek drugega sodnika je bil pravilen, vendar mora, preden sprejme odločitev, preveriti dejstva v zapisniku. Zelo važno je, da sodnik sprejme odločitev na podlagi dejstev. Spreminjanje odločitev lahko ustvari negativno ozračje za nadaljevanje tekme. Pri igralcih in gledalcih pa povzroči nezaupanje do sodnika.</p>
<p>Primer 4.15 Igralec ekipe A je stal v prostoru za zamenjavo igralcev, pripravljen, da vstopi v igro. Igralec, ki bo moral zapustiti igrišče, tega ni želel storiti. Prvi sodnik je ocenil, da je prišlo do zavlačevanja in zato je ekipi izrekel ukrep za zavlačevanje. Kljub vsemu je sodnik dovolil zamenjavo. Ali je bila odločitev pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. V primeru, da igralec, ki naj bi vstopil v igro, ni pripravljen, se to šteje za zavlačevanje. Takrat je pravilno, da se taka zamenjava zavrne. V tem primeru pa je zavlačevanje povzročil igralec, ki ni želel zapustiti igrišča, in ne igralec, ki je želel vstopiti namesto njega. Sodnik je tako pokazal dobro poznavanje pravil igre in skladno s tem dovolil zamenjavo. Pravili 16.1.1, 23.2.3</p>
<p>Primer 4.16 Pri preverjanju začetne postavitve ekipe A je drugi sodnik ugotovil, da se začetna postavitve na listku razlikuje od dejanskih pozicij igralcev na igrišču. V con 1 je bil namesto igralca št. 7, ki je bil na tem mestu vpisan na listku za začetno postavitve, igralec št. 5. O odstopanju je sodnik obvestil trenerja ekipe A, ta je želel, da niz začnejo igralci, ki so na igrišču. Zato je zahteval redno zamenjavo igralca pri rezultatu 0:0. Zamenjava ni bila izvedena, ampak samo vpisana v zapisnik. Medtem je libero zamenjal igralca št. 5. Ko pa je libero zakrožil v cono 4, je v igro namesto njega vstopil igralec št. 7. Trener ekipe A je zahteval menjavo igralca št. 5 za igralca št. 7. Ko je bila menjava izvršena, je prvi sodnik ugotovil, da je bila ta zamenjava že izvedena pri rezultatu 0:0. Po kratkem pogovoru s kapetanom v igri je prvi sodnik razveljavil "nepotrebno" zamenjavo. Igra se je nadaljevala brez ukrepov. Ali je bil postopek pravilen?</p>	<p>Razlaga: Odločitev o razveljavitvi druge zamenjave igralcev je bila pravilna. Težava je bila v tem, da ekipa prvo zamenjavo ni opravila na začetku niza tako, da bi bila izvedena z igralcema v prostoru za zamenjavo igralcev. Zato so tako igralca kot tudi trener na to zamenjavo pozabili in brez razloga ustavljali igro. Glede na to, da je pri tem prišlo do prekinitve igre za nekaj minut, bi moral prvi sodnik izreči ukrep za zavlačevanje. V takih situacijah bi moral trener pri prvi zamenjavi dati znak za zamenjavo z rokama, s čimer bi se verjetno izognili nesporazumu.</p>
<p>Primer 4.17 Igralec št. 6 je bil pripravljen na igro in je zato vstopil v prostor za zamenjavo igralcev. Zapisnikar je odobril zamenjavo s sireno. V tem trenutku pa se je trener premislil in igralca poslal nazaj v prostor za ogrevanje. Ali bi morala biti zamenjava izvedena in kakšen je pravilen postopek sodnikov v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Zahteva za zamenjavo je bila pravilna in zapisnikar jo je že odobril s sireno. Zaradi zahteve je bila igra ustavljena. Sama izvedba zamenjave ni obvezna. V primeru pa, da jo ekipa ne izvede, tak postopek povzroči zavlačevanje, se mora ekipi izreči ukrep za zavlačevanje. Pravila 15.10.3a, 15.10.3c, 16.1.1</p>
<p>Primer 4.18 Po pisku za servis je igralec vstopil v prostor za zamenjavo igralcev. Zapisnikar ni reagiral in igra ni bila prekinjena. Po končani igri je drugi sodnik naročil zapisnikarju, da ekipi zapiše nepravilno zahtevo v zapisnik. Ali je bil postopek pravilen?</p>	<p>Razlaga: Postopek drugega sodnika je bil pravilen. To je bil tipičen primer nepravilne zahteve, ki jo je potrebno zabeležiti v zapisnik. V primeru ponovitve napake je potrebno ekipi izreči ukrep za zavlačevanje. Pravili 15.11.2, 16.1.1</p>

<p>Primer 4.19</p> <p>Po pisku za servis se je igralec približal prostoru za zamenjavo igralcev z namenom, da bi vstopil v igro. Zapisnikar je kljub pisku za servis reagiral in sprožil sireno.</p> <p>Igralec, ki je želel vstopiti, je ugotovil, da je bil prepozen za zamenjavo, zato se je vrnil na klop za rezervne igralce. Igra se je ustavila. Igralec, ki bi bil zamenjan, pa je šel v prostor za zamenjavo igralcev.</p> <p>Kakšen je pravilen postopek sodnikov v tem primeru?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Prvi sodnik bi moral igro prekiniti. Kljub temu da ekipa ni zahtevala zamenjave, je igralec, ki je mislil, da bo zamenjan, povzročil zavlačevanje igre. Zato bi moral biti njegovi ekipi izrečen ukrep za zavlačevanje. Katera ekipa bi imela naslednja servis, je odvisno od vrste ukrepa.</p> <p>V kolikor prvi sodnik ni prekinil igre, so bili igralci ekipe v trenutku serviranja v postavitveni napaki. Z novim protokolom zamenjave igralcev je potrebna velika zapisnikarjeva pozornost pri zahtevah za zamenjavo. V tem primeru je bila zapisnikarjeva napaka, ker je sprožil sireno, ne da bi ekipa pravilno zahtevala zamenjavo igralca (igralec ni bil v coni za menjavo igralcev).</p> <p>Pravili 15.11.2, 16.1.1</p>
<p>Primer 4.20</p> <p>Igralec se je približal prostoru za zamenjavo igralcev, vendar vanjo ni stopil. Zapisnikar ni opazil, da igralec ni v prostoru za zamenjavo igralcev in je kljub pisku prvega sodnika za servis, sprožil sireno. Igralec, ki je želel vstopiti, je ugotovil, da je bil prepozen za zamenjavo, zato se je vrnil na klop za rezervne igralce. Igra se je kljub temu nemoteno nadaljevala. Po končani igri je drugi sodnik rekel zapisnikarju, naj ekipi vpiše nepravilno zahtevo.</p> <p>Ali je bilo to pravilno?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Napako je naredil zapisnikar. Igra se ni ustavila. Ekipa torej ni povzročila nepravilne zahteve ali zavlačevanja, zato odločitev drugega sodnika ni pravilna.</p> <p>Pravili 15.10.3a, 15.10.3c</p>
<p>Primer 4.21</p> <p>Igralec št. 6 ni bil vpisan na seznam ekipe A na zapisniku. Kljub temu pa se je ogreval pred tekmo in med tekmo stal v prostoru za rezervne igralce. V tretjem nizu je zamenjal igralca v polju. Po naslednji igri je zapisnikar ugotovil, da igralec ni vpisan na seznam ekipe in zato prekinil igro. Sodnika sta vrnila v igro igralca, ki ga je igralec št. 6 zamenjal, ekipa A je izgubila vse točke, ki jih je osvojila, med tem ko je bil igralec št. 6 v igrišču. Ekipa B je zato osvojila igro in pridobila pravico do servisa.</p> <p>Ali je bil postopek pravilen?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Vsi igralci, ki želijo igrati na tekmi, morajo biti vpisani na seznam ekipe v zapisniku. Trener in kapetan sta dolžna preveriti vpise igralcev ekipe in vpise potrditi s svojim podpisom.</p> <p>Zahteva za zamenjavo z nevpisanim igralcem mora biti zavrnjena, ekipi pa izrečen ukrep za zavlačevanje.</p> <p>Igralec, ki ni vpisan v seznam ekipe, mora biti odstranjen z igrišča takoj, ko se ugotovi, da nima pravice do igranja, na igrišče pa vstopi igralec, ki ga je ta igralec zamenjal. Vse točke, ki jih je ta ekipa osvojila, medtem ko je bil igralec št. 6 v igrišču, se odvzamejo. Nasprotna ekipa zato osvoji igro in pridobi pravico do servisa.</p> <p>Kljub temu da zapisnikar ni bil pozoren na to, da je z zamenjavo vstopil igralec, ki ni bil vpisan na seznam ekipe, je glavno napako naredila ekipa. Postopek je bil zato pravilen.</p> <p>V kolikor bi to napako odkrili po koncu niza, bi morala ta niz ekipa A izgubiti. Tudi v primeru, da bi to napako odkrili po končani tekmi, bi ekipa A izgubila tekmo zaradi igralca, ki je igral in ni bil vpisan v seznam ekipe na tekmi.</p> <p>Pravila 4.1.3, 4.2.2, 5.1.1, 5.2.2, 15.9.2</p>

<p>Primer 4.22 Med pravilno prekinitvijo igre, je ekipa „A“, ki je sprejemala servis zahtevala zamenjavo. Med to prekinitvijo je bila ekipa „B“ kaznovana, kar je imelo za posledico kroženje ekipe „A“ za eno mesto. Po tem je ekipa „A“ zahtevala novo zamenjavo. Je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: To ni dovoljeno, ker med dvema zahtevama zamenjave v isti ekipi ni bilo zaključene akcije. Zaključeno igranje je niz akcij v igri s ciljem doseči točko. Kazenska točka ni zaključena akcija, posledično temu zahteva za drugo zamenjavo ni upravičena. Pravilo 15.2.2</p>
<p>Primer 4.23 Pri kontroli začetne postavitve je drugi sodnik opazil, da je libero vpisan v začetni postavitvi. Od trenerja je zahteval popravljen listek začetne postavitve in o tem obvestil zapisnikarja. Po tem se je tekma začela. Ali je bil to pravilen postopek?</p>	<p>Razlaga: Libero ne more zavzeti mesta med šestimi začetnimi igralci, zato mora zapustiti igrišče, dokler se situacija ne razreši. Razumljivo je tudi, da ni dovoljeno menjati števil na lisku začetne postavitve. V tem primeru bi moral drugi sodnik zahtevati od trenerja nov listek začetne postavitve (ki je lahko spremenjen samo v poziciji, v kateri je bil pomotoma vpisan libero). Ko drugi sodnik ugotovi, da je novi listek postavitve skladen s položajem igralcev na igrišču, dovoli vstopiti liberu. Pravilo 7.3.5.2</p>

ODMORI IN TEHNIČNI ODMORI

<p>Primer 4.24 Na tekmi je ekipa B osvojila točko in povedla z rezultatom 7:6. Začetni udarec je izvedla napačna igralka (št. 5), ekipa B pa je osvojila tudi naslednjo točko in povedla 8:6. Po tehničen odmoru je igralka št. 5 nadaljevala s serviranjem do rezultata 10:6. Takrat pa je zapisnikar ugotovil, da na servisu že nekaj časa ni pravilna igralka. Prvi sodnik je ekipo B kaznoval (točka in servis za nasprotnika) zaradi postavitvene napake in ji odvzel vse točke, ki jih je ekipa osvojila, medtem ko je servirala igralka št. 5. Igralke je sodnik tudi postavil v pravo postavitev in igra se je nadaljevala. Nato ko je vodeča ekipa ponovno osvojila osmo točko, sodnik ni odobril ponovnega tehničnega odmora in igra se nadaljuje..</p>	<p>Razlaga: Postopek prvega sodnika je bil pravilen. Tehnični odmor je namenjen televiziji za reklame, ponovitev odigranih točk, itd. - kar je običajno že v naprej dogovorjeno. Glede na to, da je bil tehnični odmor pri osmi točki v tem nizu že odobren, se odobri le naslednji pri šestnajsti osvojeni točki. Pravilo 15.4.1</p>
<p>Primer 4.25 Ekipa B je vodila 7:4. Z osvojitvijo naslednje točke je bil rezultat 8:4 in v tem trenutku je trener ekipe A zahteval odmor. Drugi sodnik je zahtevo zavrnil, saj je pri osmi točki avtomatično dodeljen tehnični odmor. Ali je bila odločitev pravilna?</p>	<p>Razlaga: Drugi sodnik je ravnal pravilno, saj je pri osmi točki avtomatsko dodeljen tehnični odmor, ki je odobren pred vsemi drugimi zahtevami. V kolikor pa bi trener ekipe A po tehničnem odmoru želel še navaden odmor, mora to ponovno zahtevati. Pravilo 15.4.2</p>

NEPRAVILNE ZAHTEVE

<p>Primer 4.26 Trener ekipe A je zahteval zamenjavo, vendar igralec, ki naj bi vstopil v igro, ni slišal njegovega poziva in je prišel v prostor za zamenjavo zelo pozno. Zapisnikar je pritisnil sireno in igro zaustavil, vendar je v istem trenutku prvi sodnik dal znak za servis. Sodnik je prekinil igro, ekipi izrekel ukrep za zavlačevanje in zavrnil zamenjavo igralca, (ki je med tem že prišel v prostor za zamenjavo igralcev). Sledila je polemika s sodnikoma. Ekipe B je nato zahtevala odmor. Temu je nato sledila še zamenjava. Po zamenjavi je sledila še zahteva za zamenjavo v ekipi A, ki pa je bila tokrat odobrena. Ekipe A je nato osvojila niz in tekmo. Ali je postopek sodnikov pravilen?</p>	<p>Razlaga: Postopek prvega sodnika v tem primeru ni bil pravilen. Ukrep za zavlačevanje je bil ekipi A izrečen pravilno, saj je trener zahteval zamenjavo, ki pa še ni bila pripravljena. Sledil je odmor in zamenjava v ekipi B. Ponovna zahteva za zamenjavo igralca ekipe A ni dovoljena, saj bi morala po izrečenem ukrepu in zavrnitvi menjave slediti vsaj ena odigrana igra, ki pa je v tem primeru ni bilo. Ta zahteva za zamenjavo igralca bi morala biti zavrnjena brez ukrepa, če predhodno ni bilo nobene nedovoljene zahteve, zabeležene v zapisniku. Pravila: 15.3.1, 15.3.2, 15.10.3, 15.11.1.3, 16.1.1, 16.1.2, 25.2.2.6</p>
<p>Primer 4.27 Ekipe je že izkoristila dva odmora, ko je proti koncu niza trener zahteval tretji odmor, ki ga je drugi sodnik odobril. Kmalu po odobritvi je zapisnikar ugotovil, da gre za tretji odmor in je na to opozoril drugega sodnika. Kakšen je ustrezni postopek sodnikov v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Zahteva za tretji odmor je nedovoljena zahteva in bi morala biti zavrnjena brez sankcije, vendar jo je potrebno zapisati v zapisnik. Prvi sodnik je takoj, ko je bil obveščen o napaki, odmor prekinil. Kapetana ekipe je obvestil o napaki, ekipi pa izrekel ukrep za zavlačevanje, saj je z nedovoljeno zahtevo prišlo do zavlačevanja igre. Pravila 15.11.1.4, 16.1.5, 25.2.2.6</p>
<p>Primer 4.28 Na tekmi je igralec vstopil v prostor za zamenjavo z željo, da vstopi v igro. Zapisnikar je s sireno dovolil zamenjavo, ko je igralec vstopil v prostor, kljub temu da je pred tem prvi sodnik že dal znak za servis. Igra je bila ustavljena. Prvi sodnik je takoj ocenil situacijo in z blagim zamahom roke zavrnil zahtevo. Med tem pa je igralec, ki naj bi bil zamenjan, že prišel do prostora za menjavo, pripravljen, da se zamenjava izvede. Prvi sodnik pa je opozoril igralca na servisu, naj pohiti s servisom. V trenutku serviranja je drugi sodnik zapiskal napako postavitve ekipe, ki je servirala, saj je bilo takrat v igrišču sedem igralcev. Po kratki razpravi med prvim in drugim sodnikom je prvi sodnik še enkrat dal znak za servis. Ali je bila odločitev pravilna?</p>	<p>Razlaga: Ta situacija je tipičen primer nepravilne zahteve. Zahteva za zamenjavo bi morala biti zavrnjena, ekipa pa bi moral biti zaradi zavlačevanja in zmede izrečen ukrep za zavlačevanje. V kolikor ta ukrep za zavlačevanje ni kazni (rdeči karton), ampak samo opomin, potem bi morala ekipa ponoviti servis. Pravilo 15.11.1.1 Drugi sodnik v tej situaciji nima pravice niti pristojnosti, da dosodi postavitveno napako ekipi, ki servira. V kolikor drugi sodnik tako napako dosodi, je potrebno to točko ponoviti. Pravila 15.11, 23.3.2.3a, 24.3.2.2, 25.2.2.6</p>

POŠKODBE

<p>Primer 4.29 Igralec je med blokiranjem z laktom v nos udaril svojega soigralca. Soigralcu je iz nosu začela teči kri. Trener je takoj zahteval zamenjavo igralca. Igralec, ki bi moral vstopiti v igro, je prišel do zapisnikarjeve mize v trenirki. Kakšne je pravilna reakcija sodnikov?</p>	<p>Razlaga: Sodniki morajo biti pripravljene na primere, ko pride do zamenjave igralcev, ko le-te niso predvidene. Igralcu, ki bo vstopil v igrišče, je v takih primerih potrebno dati dovolj časa, da se na vstop pripravi, brez ukrepa. V primerih, ko pride ob poškodbi tudi do krvavitve, mora biti igralec zamenjan z drugim igralcem ali liberom. V igro lahko vstopi šele, ko se krvavitev ustavi in nima sledi krvi na dresu. Pravila 4.4, 15.5, 15.10.2, 15.10.3, 17.1.1</p>
--	---

<p>Primer 4.30 Podajalec si je pri obrambni akciji poškodoval koleno. Ko je ležal na tleh, je zdravnik pregledoval njegovo poškodbo. Po dveh minutah masaže kolena je podajalec zatrdil, da je sposoben igro nadaljevati. Sodnik je zato nadaljeval igro, v kateri ostal tudi prej poškodovani podajalec. Je bila sodnikova odločitev pravilna?</p>	<p>Razlaga: Zaradi varnosti igralcev mora sodnik dovoliti zdravniku, da vstopi na igrišče do poškodovanega igralca. V kolikor pride do hujše poškodbe, mora prvi sodnik takoj prekiniti igro in dovoliti pomoč zdravniku, ki vstopi na igrišče. Vendar mora biti igralec, ki mu je pomagal zdravnik ali trener na igrišču, zamenjan za vsaj eno točko. Sodnik se mora odločiti, koliko časa bo dal igralcu, ki se je poškodoval, da se ugotovi, ali je potrebna njegova zamenjava ali ne. Poškodovanega igralca je potrebno zamenjati po rednem postopku, v kolikor pa to ni mogoče, se dovoli izredna zamenjava igralca. Pravili 15.7, 17.1.2</p>
<p>Primer 4.31 Ekipa je naredila 5 zamenjav igralcev. Igralec, ki je niz začel in bil med istim nizom zamenjan ter zopet vrnjen v igro, se je poškodoval. Poškodovanega igralca so zato zamenjali z izredno zamenjavo. Prvi sodnik je odločil, da je bila ta zamenjava šesta in da ekipa nima več zamenjav v tem setu. Trener je nasprotoval takšni razlagi pravil. Ali je bil razlaga pravil pravilna?</p>	<p>Razlaga: V kolikor ni možna redna zamenjava, se poškodovanega igralca zamenja z izredno zamenjavo s katerim koli igralcem, ki trenutno ni v igri, razen z liberom in igralcem, ki ga je libero zamenjal. Izredna zamenjava se ne šteje kot ena od šestih zamenjav, kar pomeni, da bi morala imeti ekipa na voljo še eno zamenjavo. Pravila 15.1, 15.6, 15.7</p>
<p>Primer 4.32 Na tekmi se je udarjena žoga od bloka odbila v obraz igralca, ki mu je nato iz nosa začela teči kri. Po končani igri je prvi sodnik poklical igralca k sebi in mu naročil, da naj mu nudijo medicinsko pomoč, da mu ustavijo krvavenje. Pomoč, s katero so kri ustavili, je povzročila prekinitvev, ki je bila dolga približno minuto. Ko so kri zaustavili, se je tekma nadaljevala. Ali je bil postopek prvega sodnika pravilen?</p>	<p>Razlaga: Ni dovoljeno, da igralec igra s krvavečo rano, ne glede, kako resna je poškodba. Sodnik mora prekiniti igro takoj, ko opazi poškodbo, igralcu pa dati napotek, naj gre po zdravniško pomoč. Ekipa ni dolžna takega igralca zamenjati, vendar pa mora sodnik ali ekipi izreči ukrep za zavlačevanje, ali pa od ekipe zahtevati prekinitvev. Odločitev zdravstvene komisije FIVB</p>

ZAVLAČEVANJA

<p>Primer 4.33 Pred začetkom tretjega niza je prvi sodnik dal znak, naj ekipi zavzameta svoja mesta na igrišču. Ena od ekip se na poziv sprva ni odzvala. Prvi sodnik je zato ekipi dodelil opomin za zavlačevanje. Igralci ekipe so po tem vstopili na igrišče. Ali je bil postopek prvega sodnika pravilen?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Ekipa mora po pozivu sodnika takoj stopiti na igrišče tako, da se igra lahko nadaljuje. V kolikor ekipa reagira prepočasi, mora sodnik ekipo opozoriti zaradi zavlačevanja, z rumenim kartonom ob zapestju. Opozorilo se zabeleži v zapisniku in nima drugih posledic. V kolikor pa se ekipa še vedno ne odzove, mora sodnik ekipo kaznovati za zavlačevanje (rdeči karton). Če ekipa tudi po tem ne pride na igrišče, se šteje, da ekipa ne želi nadaljevati igre in tekma se zaključi z rezultatom 0:3 (0:25, 0:25, 0:25). Postopek je enak tudi v primeru, če po končanem odmoru ekipa zavlačuje z vstopom na igrišče. Pravili 6.4.1, 16.1</p>
--	--

<p>Primer 4.34 Po osvojeni točki so se igralke ekipe zbrale, da bi se dogovorile za naslednjo akcijo. Ker igralke zato še niso bile na svojih mestih in pripravljene na servis v času, ki ga sodnik za to nameni, je prvi sodnik ekipi izrekel ukrep za zavlačevanje. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna, saj sodniku ni potrebno nameniti več časa, kot ga igralci potrebujejo za normalno vrnitev na svoja mesta. V primeru navdušenja ob atraktivni akciji mora sodnik to upoštevati. Vseeno pa ne sme dopustiti namernega zavlačevanja igre. Pravili 16.1.2, 16.1.5</p>
<p>Primer 4.35 Igralec ni hotel nadaljevati igre zaradi mokrega madeža, ki ga je pri požrtvovalnem reševanju naredil njegov soigralec. Kako mora postopati prvi sodnik v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik ne bi smel nikoli sprejeti zahteve ekipe za brisanje mokrega madeža na tleh, saj se taka zahteva šteje za zavlačevanje in se lahko tem primeru ukrepa. Sodnik pa mora v takem primeru upoštevati več dejstev. Take madeže morajo pobrisati »hitri brisalci« ali pa igralci s svojimi brisačkami. Kontrola tekme pa je tudi v pristojnosti prvega sodnika, ki lahko dovoli dodatno brisanje tal, če je po njegovi oceni to potrebno. V kolikor pa je na tekmah prisotna tudi komisija za kontrolo, lahko član te komisije pooblasti drugega sodnika, da dovoli brisanje mokrega madeža, če je ta velik in je temperatura višja od 25⁰C, relativna vlaga pa višja od 61%. V kolikor pa ekipa še vedno noče nadaljevati igre, lahko sodnik ekipi izreče ukrep zaradi zavlačevanja ali pa ekipo v skrajnem primeru kaznuje z izgubo tekme zaradi izostanka. Pravila 1.5, 5.1.2.2, 6.4.1, 16.2</p>
<p>Primer 4.36 Med dvema nizoma je v odmoru ekipa zapustila igralno površino in odšla v garderobo. Vrnila se je po petih minutah. Prvi sodnik je ekipi izrekel ukrep za zavlačevanje in igra se je nadaljevala. Ali je prvi sodnik postopal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Ekipa ne sme nikoli zapustiti igralne površine brez dovoljenja sodnikov. Po dveh minutah in pol mora drugi sodnik opomniti ekipo, da morajo igralci stopiti na igrišče, da ne bodo zgubili tekme z uradnim rezultatom. Ob vrnitvi jim mora prvi sodnik dodeliti ukrep za zavlačevanje. Pravila 4.2, 6.4.1, 6.4.2, 18.1</p>

ZUNANJI VPLIVI NA TEKMO

<p>Primer 4.37 Sredi izenačenega niza so gledalci zaradi nestrinjanja s sodniškimi odločitvami vdrli na igrišče. Kakšen je pravilen postopek prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik mora prekiniti tekmo, dokler organizator in delegat tekme ne vzpostavita red na igrišču in ob njem. Tako prekinitve je potrebno vpisati v zapisnik. Pravili 17.2, 17.3</p>
<p>Primer 4.38 Na tekmi je med serviranjem igralke od TV kamere odpadel nastavek. Pri tem je oplazil igralko, ki je servirala. Le-ta je servis uspela uspešno izvesti, zato se je igra nadaljevala. Prvi sodnik igre ni prekinil, prav tako ni piskal ponovitve točke, ekipa pa se prav tako ni pritožila na to odločitev. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: V tem primeru se je prvi sodnik odločil pravilno, saj je bil dogodek spektakularen in je povzročil navdušenje publike. V podobnih situacijah lahko prvi sodnik tako točko tudi ponovi.</p>

POGLAVJE 5: LIBERO

<p>Primer 5.1 Na začetku tekme je libero ekipe nadomestil igralka zadnje vrste, preden je lahko drugi sodnik pregledal razporeditev igralcev. Kakšen postopek drugega sodnika sledi v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Igralec zadnje vrste bi moral biti na igrišču dokler drugi sodnik ne pregleda razporeditev igralcev začetne postavitve. Zato mora igralka zadnje vrste kar se da hitro nadomestiti libera, ki je vstopil predčasno. V tem primeru ni nobenega ukrepa. Šele ko drugi sodnik pregleda razporeditev, lahko libero nadomesti igralka zadnje vrste. V primeru, da se to na tekmi ponovi ali pa prvi sodnik oceni, da je s tem prišlo do zavlačevanja, lahko ekipi izreče opozorilo za zavlačevanje. Pravila 19.3.2.4, 19.3.2.8, 24.3.1</p>
<p>Primer 5.2 Ekipa je imela na tekmi sedem igralcev, skupaj z liberom. V drugem nizu je sodnik diskvalificiral enega od igralcev v polju in ekipo razglasil za nepopolno ter tekmo zato zaključil z zmago nasprotne ekipe. Ali je sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Redne zamenjave se ne more opraviti z liberom, ekipa pa ni imela igralca na voljo za redno zamenjavo. Pravila 6.4.3, 19</p>
<p>Primer 5.3 Ekipa B je imela na tekmi osem igralcev, skupaj z liberom. V drugem nizu je bil igralec št. 2 zamenjan in potem zopet vrnjen v igro. Prvi sodnik je nato igralca št. 2 diskvalificiral. Libero ekipe je bil v času diskvalifikacije igralca na klopi. Kakšen je nato pravilen postopek prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Igralka št. 2 ni možno zamenjati z redno zamenjavo, zato mora prvi sodnik ekipo razglasiti za nepopolno. Ekipa izgubi drugi niz. Pravila 6.4.3, 15.7, 15.8</p>
<p>Primer 5.4 Ekipa je imela na tekmi skupaj z liberom sedem igralcev. V drugem nizu se je igralec št. 7 poškodoval. Prvi sodnik je dovolil, da je libero zamenjal poškodovanega igralca z redno zamenjavo. Tako je libero postal navadni igralec do konca tekme. Ali je bila odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika ni bila pravilna. Libera se ne sme zamenjati z redno ali izredno zamenjavo. Ekipa ima v tem primeru dve možnosti. V kolikor je poškodovani igralec prednje vrste, lahko ekipa zahteva tri minute časa, da se igralec opomore in nadaljuje igro. V kolikor po treh minutah igralec igre ne more nadaljevati, sodnik ekipo razglasi za nepopolno. V primeru, da je bil igralec v trenutku poškodbe igralec zadnje vrste, ga lahko nadomesti libero, če je bil v tistem trenutku na klopi, vendar samo do trenutka, ko pride libero v igralno cono 4. Takrat mora vstopiti v igro igralec št. 7 ali pa se ekipo razglasi za nepopolno. Pravila 15.5, 15.7, 15.8, 17</p>

<p>Primer 5.5 Liberi je bil v igrišču namesto igralca št. 5, ko ga je sodnik izključil do konca niza. Kakšen je nato pravilen postopek sodnika?</p>	<p>Razlaga: Kadar pride do izključitve ali diskvalifikacije libera in v primeru, da ima ekipa dva libera, trener takoj nadomesti kaznovanega libera z drugim liberom. Če ima ekipa samo enega libera lahko izbere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • da se igralec št. 5 vrne na igrišče namesto njega in igrajo brez libera do konca niza, ali po novih pravilih 2013, • trener lahko določi igralca, ki v tem trenutku ni na igrišču za novega libera, ki lahko takoj in direktno vstopi na mesto izključenega libera. <p>V kolikor ni bil izbran novi libero je kaznovanemu liberu dovoljeno igrati v naslednjem nizu. Če je trener določil novega libera, prvotni libero ne sme več nastopiti na tej tekmi. Če je bil libero diskvalificiran ekipa lahko imenuje novega libera do konca tekme.</p> <p>Pravila 6.4.3, 19.1.1, 19.3.2, 19.3.2.8, 19.4</p>
<p>Primer 5.6 Liberi je bil v coni 5, ko je njegova ekipa osvojila točko in zato je sledilo kroženje. Na mesto libera je zato pravilno vstopil igralec št. 2 in se nato premaknil v cono 4. Preden pa se je igra nadaljevala, je trener zahteval zamenjavo igralca št. 2 z igralcem št. 7. Ali je bila odločitev sodnika, ko je dovolil obe zamenjavi, pravilna?</p>	<p>Razlaga: Postopek je pravilen. Važno je izrazoslovje, da bi preprečili nepotrebne zaplete. Libero "nadomesti" (angl. "replacement") igralca začetne postavitve št. 2. Nato igralec št. 7 "zamenja" (angl. "substitution") igralca št. 2. Torej, vpisana je samo ena zamenjava igralca med dvema akcijama, kar je v skladu s pravili.</p> <p>Pravila 15.3.2, 19.3.2, 19.3.2.8</p>
<p>Primer 5.7 Liberi je nadomestil igralca v poziciji ena po tem, ko je prvi sodnik že dal znak za začetni udarec in, preden je bil udarec izveden. Kakšen je nato pravilen postopek prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik mora pustiti, da se akcija odigra do konca. Po zaključeni akciji mora obvestiti kapetana v igri, da takšni postopki niso dovoljeni. Ob vsaki naslednji zakasnitvi nadomestitve igralca z liberom bo uporabil ustrezen ukrep za zavlačevanje in to takoj s prekinitvijo igre. Vkolikor je nadomestitev opravljena po izvedbi servisa mora prvi sodnik piskati postavitveno napako igralca.</p> <p>Pravilo 19.3.2.5</p>
<p>Primer 5.8 Specialistka za servis je zamenjala srednjo blokerko. Po zgrešenem servisu je igralko nadomestil libero. Ko je libero zakročila v pozicijo prednje vrste, je na njeno mesto vstopila srednja blokerka. Trener ekipe je takoj ugotovil, da je vstopila napačna igralca, in je zato zahteval redno zamenjavo igralke, ki je bila v tistem trenutku neupravičeno na igrišču, da bi tako vzpostavil pravilno stanje. Prvi sodnik je bil že pripravljen dati dovoljenje za servis, zato je drugi sodnik zahtevo po zamenjavi igralke zavrnil. Tedaj pa je prvi sodnik opazil, da ima ekipa na igrišču igralko, ki je bila zamenjana in bi morala biti na klopi, zato je dovolil zamenjavo igralke, ki jo je zahteval trener, in nato ekipi izrekel opozorilo zaradi zavlačevanja. Ali je bila odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: Z odločitvijo, da dovoli zamenjavo kljub zavlačevanju, je prvi sodnik ravnal pravilno, saj se je s tem izognil napaki pri postavitvi igralke v polju. V primeru, da se take napake ponavljajo, je potrebno ustrezno ukrepati.</p>

Primer 5.9

Ko je srednji bloker ekipe B prišel na servis, ga je zamenjal specialist za servis. Po izgubi servisa je tega igralca nadomestil libero. Ko je libero prišel s kroženjem v cono štiri, je odšel z igrišča, vstopil pa je bloker namesto specialista za servis. Po dveh akcijah je ekipa A opazila napako in protestirala pri sodniku. Sklicali so sodniško konferenco, ki je odločila, da se ekipi B dovoli, da opravi redno zamenjavo srednjega blokerja s specialistom za servis in se s tem vzpostavi pravilno stanje. Ekipa se ne kaznuje. Ali je bila odločitev pravilna?

Razlaga:

V tem premeru je potrebno upoštevati **tri stvari**:

Prvič - taka situacija v pravilih ni točno definirana, v **Pravilu 24.2.3** pa je zapisano, da lahko prvi sodnik odloča o zadevah, ki se tičejo tekme, vključno z zadevami, ki niso točno opredeljene v pravilih.

Drugič - ekipa B bi morala biti kaznovana z izgubo točke zaradi nedovoljene zamenjave. Iz zapisnika libera je potrebno ugotoviti, koliko točk je ekipa B osvojila med tem, ko je bil na igrišču napačen igralec, in te točke ekipi odvzeti. V kolikor pa iz zapisnika libera ni možno ugotoviti, kdaj je do te nedovoljene zamenjave prišlo, ekipa ne izgubi še dodatnih točk. Da bi srednji bloker lahko stopil pravilno na igrišče, bi morala ekipa zahtevati redno zamenjavo specialista za servis za srednjega blokerja.

Tretjič - pravilen postopek bi bil naslednji: ko je libero zakrožil v cono štiri, bi moral vstopiti specialist za servis. Po tem bi moral trener zahtevati redno zamenjavo igralca, da bi zamenjal specialista za servis za srednjega blokerja.

Vse te zamenjave libera z igralcem morajo biti izvedene v isti prekinitvi.

Pravili 19.3.2.1, 23.2.3

Primer 5.10

Sodnik je dal znak za začetni udarec. Igralec, ki izvaja servis ugotovi, da je njihov libero že izven igrišča, igralca, ki bi moral vstopiti pa še ni na igrišču in da je na igrišču zato samo pet igralcev, skupaj z njim.

Serviral je tik pred iztekom osmih sekund. V trenutku udarca je bil igralec na igrišču, v coni ena, čeprav bi moral stati v coni štiri. Bil je v postavitveni napaki. Igra se je nadaljevala in točko je ta ekipa osvojila.

Kapetan nasprotne ekipe je pristopil k prvemu sodniku in zahteval pojasnilo o odločitvi, saj je bil prepričan, da bi morala to točko osvojiti njegova ekipa, saj so igralci ekipe, ki je servirala, naredili postavitveno napako. Prvi sodnik je zahtevo zavrnil.

Kakšna bi bila pravilna odločitev prvega sodnika?

Razlaga:

V tej situaciji je prišlo do treh napak. **Prva napaka** je bila, ko je prvi sodnik dal znak za začetni udarec, čeprav ekipa na igrišču ni bila popolna. Sodnik bi moral z znakom počakati toliko časa, da bi bila ekipa na igrišču popolna. V kolikor bi s tem prišlo do zavlačevanja, bi moral ekipo kaznovati.

Druga napaka je bila narejena, ko se je vrnil igralec, ki ga je nadomestil libero po znaku za začetni udarec.

Tretja pa, ker igralci ekipe, ki je servirala, v trenutku servisa niso bili na svojih mestih. S tem so naredili postavitveno napako in bi zato morali izgubiti točko. V kolikor bi igralec, ki je nadomestil libera, stal v coni štiri, bi se akcija morala odigrati do konca, sodnik pa bi moral ekipo nato kaznovati po **Pravilu 19.3.2.5**.

Pravila: 7.5.1, 12.3, 19.3.2.3, 19.3.2.5

<p>Primer 5.11 Med tekmo je libero nadomestil igralca št. 4, ki je bil na igrišču. Nato si je pri reševanju žoge poškodoval mišico na nogi in ni mogel nadaljevati igre. Trener se je odločil, da bo novi libero igralec št.4. Ali je to možno?</p>	<p>Razlaga: V primeru, da ima ekipa dva libera, lahko trener poškodovanega ali bolnega libera, ki ni več sposoben igrati, nadomesti z drugim liberom. V kolikor se tudi drugi libero poškoduje ali pa samo slabo igra, lahko trener imenuje novega libera med igralci na klopi (razen igralca, ki ga je nadomestil libero) za rezervne igralce (izbira lahko tudi med že zamenjanimi igralci), ki so tam v trenutku zahteve za imenovanje novega libera. V primeru, da ima ekipa samo enega libera, je postopek enak kot pri poškodbi drugega libera. Torej, če trener želi imenovati igralca št. 4 za novega libera, mora igralca najprej zamenjati z redno zamenjavo. Potem ga lahko imenuje za novega libera. Pravila 19.1.3, 19.3.2.2, 19.3.2.8, 19.4.2</p>
<p>Primer 5.12 Na tekmi je bil libero tudi trener ekipe. Ko trener ni bil na igrišču, se je sprehajal ob njem in dajal navodila igralcem. Sodnika tega nista preprečila. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: V pravilih je določeno, da libero ne more biti kapetan ali kapetan v igri, ne prepoveduje pa, da je libero trener. To pomeni, da se kot trener lahko sprehaja ob igrišču in daje navodila. Pravila 5.2.3.4</p>
<p>Primer 5.13 Srednji bloker je sedel na klopi, ko ga je v igri nadomestil libero. Ko je libero zakrožil iz cone 6 v cono 5, je srednji bloker na klopi podzavestno stopil na igrišče, libero pa zato z njega. Preden se je izvedel naslednji servis, je libero opazil, da je naredil nadomestitev predčasno in zato hitro zopet naredil nadomestitev z blokerjem. Prvi sodnik ni upošteval te nadomestitve in dal znak za servis. Ali se je prvi sodnik odločil pravilno?</p>	<p>Razlaga: Pravilo 19.3.2.1 pojasnjuje, da med dvema nadomestitvama libera z igralcem mora biti ena zaključena akcija. Medtem, v tem konkretnem primeru je sodnik ocenil, da nadomestitev ni bila izvršena v celoti. Ko se kaj takšnega dogodi z očitno napako in brez zavlačevanja igre, se dovoljuje nadaljevanje brez prekinitve. To je del »umetnosti sojenja«. Z druge strani, če bi libero šel z igrišča in se vrnil v isti prekinitvi, kar bi se zabeležilo na listu kontrole libera, bi to situacijo ocenil kot nepravilno nadomestitev. Vkolikor se takšno nadomestitev opazi pred sledečim servisom, se je ne dovoli in kaznuje ekipo za zavlačevanje. Če se to opazi po izvedenem servisu, se ekipo kaznuje s točko in servisom za nasprotnika, nepravilno nadomestitev je treba popraviti. Pravila 19.3.2.1, 19.3.2.2</p>
<p>Primer 5.14 Libero je bil v coni štiri. To napako je prvi sodnik opazil šele po treh akcijah. Kakšen je nato pravilen postopek prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Libero ni v napačni postavitvi dokler se ne izvede začetni udarec. Naloga zapisnikarja libera je, da takoj opozori sodnika, če bi moral biti libero na klopi in ne v igri. V tem primeru bi moral sodnik z zapisnikarjem libera ugotoviti, koliko časa je bil libero v coni štiri. Napako sta napravila sodnika in zapisnikar, saj niso opazili napačne postavitve libera. Ekipa je kaznovana s točko in servisom za nasprotnika, postavitve igralcev je treba uskladiti. Ekipa izgubi tudi vse točke, ki jih je dosegla v nepravilni postavitvi. Ko se napako odpravi, se tekma lahko nadaljuje. Pravila 15.9, 19.3.1.1, 19.9.3.2, 26.2.2.1, 26.2.2.2</p>

Primer 5.15

Ekipa ima enega libera, ki se je poškodoval med uradnim ogrevanjem pred tekmo. Trener je želel imenovati novega libera, in to igralca, ki je bil kapetan ekipe in je že bil vpisan na listku z začetno postavitvijo za prvi niz. Prvi sodnik je to zahtevo zavrnil, saj pravila prepovedujejo, da bi bil libero kapetan ekipe ali kapetan v igri.

Ali je bila odločitev sodnika pravilna?

Razlaga:

Sodniška odločitev ni bila pravilna. V kolikor ima ekipa dva libera, lahko trener takoj nadomesti poškodovanega libera z drugim liberom. V kolikor se poškoduje tudi drugi libero, lahko trener imenuje novega libera med igralci, ki so na klopi za rezervne igralce v trenutku imenovanja novega libera.

V kolikor ima ekipa samo enega libera in se ta poškoduje, je postopek enak, kot če se poškoduje drugi libero ekipe.

Pri opisanem primeru pa odločitev sodnika ni bila pravilna.

Res je, da libero ne more biti kapetan ekipe ali kapetan v igri. Zaradi višje sile pa lahko kapetan ekipe prepusti naloge kapetana in s tem vse pravice in dolžnosti z namenom, da bi bil lahko imenovan za novega libera. Glede na to, da je kapetan že napisan na listku začetne postavitve, je postopek sledeči:

- kapetan se zamenja z redno zamenjavo ob začetku tekme;
- trener mora nato določiti kapetana v igri;
- trener imenuje novega libera;
- novi libero si mora zamenjati navaden dres z dresom libera ali pa čez navaden dres obleči telovnik, ki je namenjen za take primere;
- zapisnikar:

- vpiše dotedanjega kapetana kot novega libera (ki je imenovan namesto poškodovanega libera);

- vpiše novega kapetana ekipe.

Zgoraj navedene postopke vpiše v zapisnik pod rubriko "Opombe".

Pravila 5, 19.1.5, 19.2, 19.3.2.8

Primer 5.16

Po dveh slabih sprejemih servisa na strani ekipe A, je trener ekipe A poklical libera z igrišča v cono 5, ne da bi ekipi vmes odigrali akcijo. Drugi sodnik tega ni opazil, vendar pa je to opazil prvi sodnik. Prvi sodnik je kljub temu dal znak za servis in po izvedenem servisu dosodil postavitveno napako ekipi, ki je sprejemala.

Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?

Razlaga:

Odločitev prvega sodnika je bila napačna. To je tipičen primer napravnine nadomestitve libera, saj sta obe nadomestitvi opravljeni v isti prekinitvi. V skladu z novo oblikovanim pravilom, druge nadomestitve drugi sodnik ne dovoli, prvi sodnik pa ustrezno ukrepa za zavlačevanje. Drugi sodnik ni opazil drugega, napačnega vstopa libera na igrišče, prvi sodnik mu mora pri tem pomagati in s piskom prepove nadomestitev.

Na tekmah, kjer je prisoten zapisnikar libera, je on zadolžen za spremljanje vstopov libera na igrišče. V tem primeru zapisnikar po izvedenem servisu s sireno opozori na napako.

Pravila 19.3.2.1, 19.3.2.5, 23.2.3

<p>Primer 5.17 Po končani točki je na mesto libera vstopil redni igralec. Sodnik je dal znak za servis. Po izvedenem servisu se je ena izmed rezervnih žog prikotalila na igrišče. Sodnik je zapiskal in pokazal znak za ponovitev igre. Pred piskom za ponovitev servisa je libero poskušal nadomestiti igralca v coni 6. Drugi sodnik ga je poklical nazaj. Ali je drugi sodnik pravilno postopal?</p>	<p>Razlaga: To je tipičen primer nedovoljene nadomestitve libera zato, ker med dvema nadomestitvama ni bilo zaključene akcije. V skladu z novo oblikovanim pravilom drugi sodnik druge nadomestitve ne dovoli in jo zavrne, prvi sodnik pa ustrezno ukrepa zaradi zavlačevanja. Pravilo 19.3.2.1</p>
<p>Primer 5.18 Libero se je med tekmo poškodoval. Drugi sodnik je zdravniku v spremstvu trenerja dovolil stopiti na igrišče, da preveri resnost poškodbe. Odločila sta se, da libera umakneta z igrišča in da namesto njega vstopi redni igralec, ki ga je libero nadomestil. Potem ko je libero zapustil igrišče, je zatrdil, da je z njim vse v redu in vztrajal, da se vrne v igro. Sodnika sta dovolila liberu, da se vrne na igrišče in nadaljuje tekmo.</p>	<p>Razlaga: Sodnika tega ne bi smela dovoliti. Tudi v primeru poškodbe libera lahko namesto njega vstopi igralec, ki ga je libero nadomestil. Prav tako ima libero pravico nastopa v nadaljevanju tekme, dokler zaradi poškodbe ni razglašen za nezmožnega nadaljevati tekmo (Pravilo 19.4.2). V tem primeru je bila torej narejena napaka, saj sta bili opravljeni dve nadomestitvi v isti prekinitvi. To je primer nepravilne nadomestitve libera. V skladu z novo oblikovanim pravilom drugi sodnik ne sme dovoliti nadomestitve, prvi sodnik pa ustrezno ukrepa zaradi zavlačevanja. Pravili 19.3.2.1, 19.3.2.8</p>
<p>Primer 5.19 Libero ekipe A se je poškodoval v ključnem trenutku tekme. Trener je želel takoj imenovati novega libera in igralec, namesto katerega je bil libero na igrišču, je vstopil kot novi libero. Ali lahko to dovolimo?</p>	<p>Razlaga: Sodniki tega ne smejo dovoliti. Smisel pravila je, da ekipe tega ne bi zlorabljele. Primer: kdo bo nadomestil novoimenovanega libera, ko bo ta prišel v pozicijo 4? Nihče. Ekipa bo postala nepopolna. Zaradi tega se mora uporabiti sledeči postopek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • če ima ekipa dva libera lahko trener poškodovanega libera takoj nadomesti z drugim liberom, • če se poškoduje drugi libero, lahko trener imenuje novega libera. To je lahko katerikoli igralec, ki je v tem trenutku na klopi za rezervne igralce (razen igralec, ki ga je nadomestil libero), • če ima ekipa samo enega libera, je postopek enak kot v primeru poškodbe drugega libera: <ul style="list-style-type: none"> - namesto poškodovanega libera se na igrišče vrne igralec, ki ga je libero nadomeščal. Ta igralec mora biti nato zamenjan z redno zamenjavo. Po redni zamenjavi ga trener lahko imenuje za novega libera. Na igrišče lahko vstopi v vlogi libera po naslednji končani akciji. <p>Pravila 15.6.2, 19.3.2.1, 19.3.2.2, 19.3.2.8</p>

<p>Primer 5.20 Libero ekipe A si je poškodoval roko med tekmo. Imenovan je bil novi libero. Poškodovani libero je sedel na klopi za rezervne igralce do konca tekme. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Igralci, ki ne sodelujejo na ogrevanju, ne smejo biti vpisani v zapisnik in ne smejo sedeti na klopi za rezervne igralce kot del ekipe. Vendar se je v tem primeru poškodba zgodila med tekmo. Igralec je lahko hodil in ni oviral ali predstavljal nevarnosti za ekipo. To je ključno pri razlagi tega pravila. Zato je igralcu potrebno dovoliti, da ostane na klopi za rezervne igralce. Če igralec potrebuje pomoč, mu jo zdravnik lahko nudi v prostoru za klopjo ali v prostoru izven kontrolnega prostora. Diagram 1a in definicije Pravilo 19.3.2.8</p>
<p>Primer 5.21 Med tekmo je libero ekipe A pri rezultatu 11:11 stopil na igrišče v cono 5. V tem trenutku je bilo dosojeno, da je igralec ekipe B kaznovan zaradi nevljudnega obnašanja. Ekipo B je bila kaznovana, ekipa A pa je osvojila točko in servis. Zato je morala ekipa A zakrožiti za eno mesto. Ob ugotovitvi, da bi s tem prisilili ekipo, da nadomesti libera v isti prekinitvi igre, so sodniki dovolili nadomestitev. Ali je to pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev je pravilna. Ker je ekipa A osvojila točko in servis, so morali zakrožiti. Normalno bi morala biti med dvema nadomestitvama libera odigrana ena akcija. Vendar pa se v tem primeru šteje, kot da je bila akcija končana. Pravilo 19.3.2.1</p>
<p>Primer 5.22 V drugem nizu je libero potožil, da se ne počuti dobro. Zdravnik ekipe je takoj ugotovil, da ima libero 40,5 °C temperature, ki je posledica akutne virusne infekcije. Povedal je, da libero ne more nadaljevati tekme. Ali je v takih primerih dovoljeno imenovanje novega libera?</p>	<p>Razlaga: Če ima ekipa dva libera, v primeru poškodbe ali bolezni aktivnega libera, le-tega lahko nadomesti drugi libero. V primeru, ko ima ekipa samo enega libera ali pa se rezervni libero poškoduje na igrišču, je lahko zamenjan s predpisanim postopkom imenovanja novega libera. Pravili 19.3.2.2, 19.3.2.8</p>
<p>Primer 5.23 Pred začetkom tekme je zapisnikar vpisal ime libera in njegovo št. 9 v spisek igralcev ekipe v zapisniku. V prostor za vpis libera je zapisnikar vpisal, da je libero št. 15. Trener in kapetan ekipe sta zapisnik podpisala. V prvem nizu pri rezultatu 15:10 za ekipo A, je zapisnikar ugotovil napako. Kakšna je pravilna odločitev?</p>	<p>Razlaga: To je administrativna napaka in nima nobene posledice za ekipo. Zapisnikar mora popraviti številko in to vpisati v »opombe« (»Remarks«). Pravilo 19.1.2</p>
<p>Primer 5.24 V prvem nizu je libero ekipe A igral v dresu enake barve in kroja kot ostali igralci ekipe A. Niz se je končal z rezultatom 25:21 za ekipo A. Pred pričetkom drugega niza je trener ekipe B protestiral glede situacije z dresi in nad rezultatom prvega niza. Kakšna je pravilna odločitev?</p>	<p>Razlaga: Ker napačen dres ni vplival na igro, se rezultat prvega niza upošteva. Vseeno pa mora libero zamenjati dres. Pravilo 19.2</p>

<p>Primer 5.25 Na tekmi se je trener odločil za nadomestitev aktivnega libera št. 7 z drugim liberom št. 1. Drugega libera je s tablico za zamenjavo s št. 7 v roki poslal v prostor za zamenjavo igralcev, kjer je bila nadomestitev izvedena, kot bi bila redna zamenjava. Drugi sodnik je obvestil zapisnikarja, naj to vpiše v prostor za opombe v zapisniku. Ali je bil postopek pravilen?</p>	<p>Razlaga: Nadomestitev liberov mora biti izvedena v prostoru za zamenjavo libera brez dodatnih formalnosti, to je brez tablice za zamenjavo. Libero lahko prosto nadomesti drugega libera pod pogojem, da je vmes odigrana ena akcija. Pravila 19.3.2.1, 19.3.2.2, 19.3.2.7, 19.3.2.8</p>
<p>Primer 5.26 Dva igralca sta poskusila blokirati nasprotnikov napadalni udarec. Skočila sta ob mreži. Med njima je prav tako skočil libero, ki pa v nobenem trenutku z nobenim delom telesa ni bil višje od vrha mreže. Vseeno je drugi sodnik zapiskal napako poskusa blokiranja. Ali je bila odločitev pravilna?</p>	<p>Razlaga: Odločitev ni bila pravilna. Ker libero v nobenem trenutku z nobenim delom telesa ni bil višje od vrha mreže, se njegov skok ne more označiti kot poskus blokiranja. Pravila 14.1.1, 14.1.2, 14.1.3</p>
<p>Primer 5.27 (novo) Ekipa, ki je sprejemala servis in igralec št. 5, ki je vstopil namesto libera se je premaknil na pozicijo 4. Igralcu št. 1 je prvi sodnik dosodil zavlačevanje ob izvedbi servisa (8 sekund). Libero je nadomestil igralca št. 1 pred nadaljevanjem igre. Prvi sodnik je dovolil to nadomestitev in dal znak za servis. Ali je bila ta odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga: V težnji dobre igre, se liberu dovoli nadomestitev z igralcem. Pravila 19.3.2.1, 19.3.2</p>
<p>Primer 5.28 Ekipa je imela samo enega libera. Ta je igral slabo. Trener je odločil, da ni zmožen nadaljevati tekme in zahteval, da imenuje novega libera. Kdo je lahko imenovan za novega libera in kdaj?</p>	<p>Razlaga: Razen igralca, ki ga je libero nadomestil, je lahko kdorkoli, ki je v trenutku zahteve za imenovanje novega libera na klopi za rezervne igralce, imenovan za novega libera. Prvotni libero se ne sme vrniti v igro do konca tekme. Ekipa bi namreč lahko postala nepopolna, ko bi libero zapustil igrišče. Takrat ne bi bilo možno imeti na igrišču igralca, ki bi lahko igral v prednjem delu. Če trener želi, da bi igralec, ki ga je libero nadomestil, postane novo imenovani libero, ga mora najprej zamenjati z redno zamenjavo. Pravila 19.3.2.8, 19.4.2.1, 19.4.2.4</p>
<p>Primer 5.29 (novo) Ekipa A ima dva libera in sicer št. 5 in št. 6. V drugem nizu se je aktivni libero, št. 5, poškodoval in ni mogel nadaljevati igre do konca tekme. V tretjem nizu je libero št. 6 izključen. Trener je zaprosil za novo imenovanje libera, da bi igralec št. 8 (ki je bil na klopi) bil novi libero. Na začetku četrtega niza je trener zahteval, da ponovno igra št. 6 kot libero. Sodnika tega nista dovolila. Sta sodnika pravilno odločila?</p>	<p>Razlaga: Odločitev sodnikov je bila pravilna. Pri oceni, ali je smotno imenovati novega libera je potrebno predvideti koliko možnosti liberov ima ekipa v trenutku izražene zahteve po novem imenovanju. Pravila 19.4.2.1, 19.4.2.2, 19.4.3.1, 19.5.1</p>

<p>Primer 5.30 (novo) Ekipa A ima dva libera in sicer št. 5 in št. 6. Aktivni libero št. 5 se je v drugem nizu poškodoval in ocenjeno je, da se ne bo mogel vrniti v igro. Kasneje, v tretjem nizu, trener ni zadovoljen z igro libera št. 6 in se odloči za novega libera. Sodnika sta zahtevo odobrila. Ali je to pravilna odločitev sodnikov?</p>	<p>Razlaga: Odločitev sodnikov je bila pravilna. Po poškodbi igralca št. 5, je ekipa imela samo enega libera. Ob tej priliki ni imel možnosti imenovati novega libera, saj je imel še libera št. 6. Medtem, v kateremkoli trenutku na tekmi ima trener pravico odrediti novega libera namesto igralca št. 6. Pravila 19.4.2.1, 19.4.3.1</p>
--	--

POGLAVJE 6: VEDENJE UDELEŽENCEV

NEPRIMERNO VEDENJE

<p>Primer 6.1 Po končani točki je razočaran igralec z nogo brcnil žogo. Prvi sodnik je igralca opozoril za manjše nešportno obnašanje, upošteval 2. stopnjo ukrepov in mu pokazal rumeni karton, ki je vpisan v zapisnik. Ali je sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik mora nadzorovati manjše nešportno obnašanje, zato je z opozorilom in dodelitvijo rumenega kartona igralcu ravnal pravilno. Prvi sodnik lahko da tudi ustni opomin preko kapetana v igri (1. stopnja), če je manjši prekršek splošnega značaja. Prav tako, od resnosti manjšega prekrška lahko uveljavi direktno 2. stopnjo, pokaže rumeni karton igralcu ali članu ekipe preko kapetana v igri. Sodnik je pooblaščen, da direktno uveljavlja ukrepe ob težjih prekrških. Pravili 21.1, 21.2</p>
---	---

<p>Primer 6.2 Podajalec je izvedel lepo podajo, s čimer je osmešil nasprotna blokerja. Napadalec je zaključil akcijo z močnim udarcem v nasprotnikovo igrišče. Med tem, ko sta zmedena blokerja poskušala blokirati udarec, je njun podajalec namerno potegnil mrežo navzdol, z namenom zavesti sodnika, da se je mreže dotaknil nasprotni napadalec. Drugi sodnik je opazil poskus prevare in zato dosodil točko za ekipo v napadu. Prvi sodnik je nato opozoril podajalca ekipe v obrambi in mu dodelil rumeni karton. Ali je tako kaznovanje pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev ni bila pravilna. Točko bi morala osvojiti ekipa v napadu zaradi dotika mreže nasprotnikovega igralca z namenom vplivati na igro. Podajalec ekipe v obrambi bi moral biti nato kaznovan (rdeči karton: točka in servis za nasprotnika) zaradi nevljudnega obnašanja, saj je poskusil prevarati sodnike. Pravili 21.2.1, 21.3</p>
---	---

<p>Primer 6.3 Na tekmi je trener ekipe A po koncu akcije vstal s klopi in mahal z rokami, s čimer je hotel pokazati svoje nestrinjanje s sodniško odločitvijo. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Razlaga: Trenerju so dovoljene samo reakcije v meji normalnega obnašanja. Vkolikor pa sodnik ugotovi, da gre pri teh reakcijah za nešportno obnašanje 2. stopnje, mora trenerja opomniti z dodelitvijo rumenega kartona (v skladu s postopki ukrepov za člane ekipe, ki niso na igrišču). V primeru ponovitve mu mora sodnik pokazati rdeči karton zaradi nevljudnega obnašanja. V primeru, da se trener ali igralec vedeta neprimerno med samo igro, se ju kaznuje po končani akciji. Pravila 5.2, 21.1, 21.2, 21.3</p>
--	--

Primer 6.4

V odmoru med dvema nizoma je igralec ekipe A št. 3 izrekel žaljivo pripombo na račun sodnikov. Sodnik ga je zato kaznoval z rdečim kartonom za nevljudno obnašanje. Ekipo A je imela na začetku novega niza prva pravico do servisa. Kako mora postopati prvi sodnik?

Razlaga:

Za vse vrste neprimernega obnašanja igralcev med nizi izreče sodnik kazen pred začetkom naslednjega niza. V tem primeru pomeni, da bo sodnik pred začetkom naslednjega niza pokazal kazen za ekipo A, igralcu št. 3 rdeči karton. Ekipo B dobi točko, rotira za eno mesto in servira.

Pravilo 21.5.

V kolikor pride do situacije, da sta kaznovani **obe ekipi**, se kaznuje najprej tista ekipa, ki servira in nato ekipa, ki sprejema.

Sledijo primeri nešportnega obnašanja med nizoma in kazni, ki se vpisujejo v zapisnik:

- Opozorilo igralcu ekipe, ki servira (rumeni karton). Ni kazni, vpiše se v zapisnik.
- Opozorilo igralcu ekipe, ki sprejema (rumeni karton). Ni kazni, vpiše se v zapisnik.
- Kazen samo igralcu (rdeči karton) ekipe, ki servira. Ekipo, ki sprejema, osvoji točko, rotira za eno mesto in servira.
- Kazen igralcu (rdeči karton) ekipe, ki sprejema. Dodeli se točka ekipi, ki ima servis.
- Kazni (rdeča kartona) za obe ekipi ne glede na vrstni red ukrepov:

a) Ekipo, ki sprejema servis dobi točko.

b) Ekipo, ki je na sprejemu, zakroži za eno mesto. Zatem se kaznuje to ekipo (točka in servis za nasprotnika).

c) Ekipo, ki bi prvotno morala imeti servis, zakroži za eno mesto. Osvoji točko in začne s servisom igralca, ki bi moral biti drugi na vrsti za serviranje. Rezultat je 1:1.

d) Rezultat šteje šele, ko sta obe ekipi kaznovani. Tako dvojno kaznovanje pri rezultatu 24:25 ne pomeni konca niza pri 24:26, ampak je rezultat 25:26.

Primer 6.5

Sprejemalec je žogo tako slabo sprejel, da podajalec ni imel nobene možnosti, da bi jo dosegel. Podajalec je jezen potegnil za spodnji rob mreže.

Ali bi moral biti podajalec kaznovan?

Razlaga:

V skladu s **Pravidom 21.3** je prvi sodnik tisti, ki odloča o ukrepih za neprimerno obnašanje. Vlečenje mreže je normalna reakcija razočaranega igralca, kar sodnik lahko prepreči z opozorilom, brez kazni. V primerih, ko igralec potegne mrežo z namenom, da bi zavedel sodnike, pa je potrebna takojšnja kazen.

Ker v tem primeru ni šlo za poskus zavajanja sodnikov, ni potrebno kaznovati igralca za nevljudno obnašanje.

Pravila 21.2, 21.2.1, 21.3

<p>Primer 6.6</p> <p>Igralec je bil jezen nad odločitvijo sodnika, ki je dosodil dotik žoge z blokom. Jezni igralec je potegnil za spodnji rob mreže. Prvi sodnik ga je pozval, naj se vrne na svoje igralno mesto. Igralec je med hojo proti prvemu sodniku neprimerno vedenje nadaljeval. Glasno je zmerjal sodnika tudi po opominu, ki mu ga je le-ta izrekel. Prvi sodnik je njegovo vedenje označil kot žaljivo obnašanje in ga kaznoval z rumenim in rdečim kartonom skupaj, kar je pomenilo izključitev igralca do konca niza. Ali je prvi sodnik ukrepal primerno?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Prvi sodnik je hotel zadevo rešiti mirno, zato je igralca pozval, da se vrne na svoje igralno mesto. Ker se igralec na to prošnjo ni odzval, mu je sodnik izrekel opozorilo. Po tem, ko je igralec nadaljeval neprimerno vedenje, mu je sodnik dodelil kazen po Pravilu 21.3, ki mu daje pravico, da igralca kaznuje, glede na resnost nešportnega obnašanja.</p> <p>Za nevljudno obnašanje je igralec kaznovan z rdečim kartonom, njegova ekipa pa s točko in servisom za nasprotnika.</p> <p>Za resnejši prekršek bo igralec kaznovan s kaznijo za žaljivo obnašanje, tj. z izključitvijo. V primeru napadalnega obnašanja pa je igralec diskvalificiran do konca tekme.</p> <p>Opozoriti je potrebno, da za nevljudno obnašanje nasprotna ekipa dobi točko in servis. V primeru žaljivega oziroma napadalnega obnašanja pa nasprotna ekipa ne dobi točke in servisa.</p> <p>Pravila 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p>Primer 6.7</p> <p>Sodnik je igralca neposredno diskvalificiral, čeprav pred tem nobena ekipa ni bila niti opozorjena niti kaznovana zaradi nešportnega obnašanja. Kakšno kazen mora sodnik izreči članu iste ekipe, katerega igralca je pred tem izključil, v primeru njegovega manjšega neprimerne vedenja?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Prvi sodnik si mora prizadevati, da prepreči neprimerno obnašanje ekipe do stopnje kaznovanja. Vendar, če se dogodi poskus nasilniškega obnašanja mora sodnik igralca nemudoma izključiti brez predhodnih ukrepov (rumeni in rdeči karton skupaj).</p> <p>Ukrepi za prekrške pravil obnašanja so strogo individualni (posamični) in niso upoštevni kot nadaljevanje ukrepov izrečenih drugim članom ekipe. Torej, sodnik drugim članom ekipe lahko izreče opomin ali kazen.</p> <p>Pravilo 21</p>
<p>Primer 6.8</p> <p>Med rokovanjem obeh ekip po koncu tekme je kapetan ene izmed ekip pokazal zelo nešportno gesto proti prvemu sodniku. Tako gesto bi sodnik med tekmo moral kaznovati. Kaj mora storiti prvi sodnik?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Igralec mora biti za tako potezo na nek način kaznovan. Različne nacionalne zveze lahko dajo lastna navodila za take primere.</p> <p>Kakorkoli že, tekma se ne zaključi z zadnjim sodnikovim žvižgom. Vsak član ekipe je lahko kaznovan, dokler niso zaključene vse administrativne zadeve. Prvi sodnik mora o dogodku obvestiti delegata tekme. Ta o prijavi člana ekipe obvesti kapetana ekipe. Prijava se vpiše v Opombe. O nadaljnjih posledicah odloča sekretar tekmovanja oziroma tekmovalna komisija.</p>

<p>Primer 6.9 Igralec s št. 7 je zamenjal mesto z liberom in sedel na klopi za rezervne igralce. Zatem je glasno protestiral nad sodniško odločitvijo. Prvi sodnik ga je kaznoval za nevljudno obnašanje. Igralec je še naprej glasno protestiral in celo ploskal sodniku. Prvi sodnik je igralca izključil. Igralec se še vedno ni umiril in zato ga je sodnik diskvalificiral. Kakšen je pravilen postopek?</p>	<p>Razlaga: Izključenega ali diskvalificiranega igralca je potrebno takoj zamenjati. V težnji preprečitve nadaljnega nezadovoljstva zaradi kaznovanja igralca št. 7, ni potrebno da se zamenja z liberom, pač pa mora zapustiti tekmovalni – kontrolni prostor. Zaporedje postopka je sledeče:</p> <ul style="list-style-type: none"> • libero mora zapustiti igrišče skozi prostor za zamenjavo libera, in • slično kot pri zamenjavi poškodovanega igralca, igralec zamenjava vstopi v prostor za zamenjavo igralca s tablico št. 7, izroči jo drugemu sodniku, medtem zapisnikar vpisuje pravilno zamenjavo. <p>Libero se lahko vrne na igrišče po eni zaključeni akciji. Vkolikor ni mogoča pravilna zamenjava, ekipa ima smo 5 regularnih igralcev, zato je razglašena za nekompletno. Rezultat v trenutku izključitve (ali diskvalifikacije) mora biti vpisan v zapisnik. Pravili 6.4.3, 15.8</p>
--	---

POGLAVJE 7: SODNIKI IN NJIHOVE PRISTOJNOSTI

<p>Primer 7.1 Trener je s stalnim govorjenjem motil zapisnikarja pri njegovem delu. Drugi sodnik je zato trenerja opozoril, naj ne ovira zapisnikarja. Ali je drugi sodnik postopal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Opozorilo ali kazen lahko trenerju, igralcem in drugim članom ekipe uradno izreka le prvi sodnik. V primeru, da drugi sodnik meni, da je trenerja potrebno opozoriti, mora o tem obvestiti prvega sodnika, ki mora ukrepati. Pravilo 23.3.2.2 Vendar pa v duhu umetnosti sojenja v takih primerih tudi drugi sodnik lahko reši problem ustno. To pripomore k temu, da prvi sodnik zaradi opominjanja po nepotrebem ne prekinja igre.</p>
<p>Primer 7.2 Drugi sodnik je opozoril prvega sodnika, da rezervni igralec sedi na tleh v prostoru za ogrevanje, namesto da bi stal ali se ogreval. Prvi sodnik je ekipo opozoril za manjše neprimerno vedenje in zahteval, da igralec vstane. Ali je bila to pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Razlaga: Sodnika sta ravnala napačno, saj se od igralcev ne zahteva, da v prostoru za ogrevanje stojijo. V tem prostoru pa ne smejo sedeti na klopih, stoli, ograji,... Prostor za ogrevanje je namenjen temu, da se lahko igralci v njem pripravijo za igro. Pravila 4.2.1, 4.2.3, 24.2.4, 24.2.5</p>
<p>Primer 7.3 Trener je pristopil k zapisnikarju in ga zaprosil za podatek o tem, koliko odmorov je izkoristila nasprotna ekipa. Kakšen je pravilen odziv zapisnikarja?</p>	<p>Razlaga: Zapisnikar se ne sme odzvati na trenerjevo zahtevo. Praviloma trenerjem ni dovoljeno zapisnikarja spraševati za informacije. Kadar pa na elektronskem semaforju ni podatka o tem, koliko odmorov je koristila katera izmed ekip, trener lahko to informacijo pridobi pri zapisnikarju. Vendar pa lahko trener zahteva informacijo samo za svojo ekipo, ne pa tudi za nasprotnikovo. Zapisnikarja ne sme ovirati pri njegovem delu niti s tem ne sme povzročiti zavlačevanja. Pravilo 25.2.2</p>

<p>Primer 7.4 Kapetan ekipe je zaprosil prvega sodnika za pojasnitev sporne situacije, ki se je zgodila med akcijo. Kazalo je, da je s pojasnilom zadovoljen. Njegova ekipa je tekmo izgubila. Po koncu tekme je kapetan te ekipe zahteval, da se njegova pritožba vnese v zapisnik. Prvi sodnik je zavrnil njegovo zahtevo. Ali je prvi sodnik v tej situaciji ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Sodnik je ravnal pravilno. V trenutku sporne situacije kapetan ekipe ni najavil pritožbe. Pravila 5.1.2.1, 5.1.3.2, 23.2.4</p>
<p>Primer 7.5 Rezultat v tretjem nizu je bil izenačen 23:23. Drugi sodnik je dosodil postavitveno napako ekipe A. Ekipa je protestirala proti odločitvi, vendar neuspešno. Pri rezultatu 24:23 za ekipo B je drugi sodnik ponovno dosodil postavitveno napako ekipe A in niz je dobila ekipa B. Kapetan ekipe je ponovno protestiral pri obeh sodnikih. Po krajši razpravi se je prvi sodnik strinjal, da sta bili obe odločitvi drugega sodnika napačni. Vendar pa je prvi sodnik vztrajal, da je niz zaključen in da odločitev ni možno popraviti. Kljub nadaljnjim protestom je sodnik nadaljeval tekmo s četrtem nizom. Kapetan ekipe A je po koncu tekme vpisal uraden protest. Ali je sodnik v tem primeru postopal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila napačna. Sodniki lahko v skladu s Pravili igre svoje odločitve spremenijo. Prvi sodnik bi moral popraviti očitni napaki in nadaljevati tekmo pri rezultatu 23:23 v tretjem nizu.</p>
<p>Primer 7.6 Trener ekipe je pritisnil sireno in dal znak za odmor. Drugi sodnik je spontano zapiskal. V tem trenutku pa se je spomnil, da je ta ekipa že izkoristila oba odmora. Potem je drugi sodnik začel mahati z rokami in usmerjati ekipo nazaj na igrišče. Ekipo ni bil izrečen ukrep za nedovoljeno zahtevo, ker je bila prekinitev zelo kratka. Potem je trener dal znak z rokama, da želi narediti zamenjavo. Drugi sodnik je zavrnil zahtevo in jo označil kot nedovoljeno. Igra se je nadaljevala. Ali je drugi sodnik pravilno postopal v tej situaciji?</p>	<p>Razlaga: Drugi sodnik ni ravnal pravilno. On je zadolžen za odobritev prekinitvev in kontrolira število prekinitvev. Pred piskom bi moral vedeti, da je ekipa že izkoristila oba odmora. Zahtevo bi moral zavrniti brez piska. Ker je bila prekinitev kratka, je verjetno dobro ocenil, da je potrebno igro brez drugih posledic čimprej nadaljevati. Po drugi strani pa bi moral odobriti zamenjavo, saj je bila podana ena zahteva med eno prekinitevjo igre. Zahteva za zamenjavo bi morala biti odobrena. Pravila 15.1, 15.2.1, 15.11, 16.1, 16.2, 24.2.6, 24.2.7</p>
<p>Primer 7.7 Pred začetkom niza je trener ekipe A oddal listek z začetno postavitvijo svoje ekipe. Prvi sodnik je dal znak ekipama, naj stopita na igrišče. Na znak so na igrišče stopile igralke A, igralke ekipe B pa so še vedno stale okrog svojega trenerja poleg klopi za rezervne igralce. Prvi sodnik je še enkrat dal znak za vstop na igrišče. Trener ekipe B je tedaj opazil igralke ekipe A na igrišču. Šele tedaj je drugemu sodniku oddal listek z vpisano začetno postavitvijo svoje ekipe. Prvi sodnik je izrekel ukrep ekipo B z opominom za zavlačevanje. Trener ekipe A je protestiral pri Kontrolnem odboru in zahteval, naj bo trener ekipe B kaznovan za nevljudno obnašanje. S tem bi njegova ekipa osvojila točko. Kakšen je pravilen postopek v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik je naredil napako že na začetku. Ne bi smel dati znaka za vstop na igrišče, dokler trener ekipe B ni oddal listka s postavitvijo. Potem ko je bila ekipa A na igrišču, je bila odločitev za opomin zaradi zavlačevanja glede na situacijo pravilna. Po drugi strani pa je bilo jasno, da je bil trener ekipe B v tem primeru v prednosti. Kontrolni odbor bi to moral označiti kot nevljudno obnašanje trenerja ekipe B in dodeliti ekipo A točko in servis.</p>

<p>Primer 7.8 Med odmorom je bil trener skupaj s celotno ekipo v samem kotu proste cone, blizu prostora za ogrevanje. Sodnika nista storila ničesar, da bi to preprečila. Ali sta ravnala pravilno?</p>	<p>Razlaga: Pravilo 15.4.4 pravi, da mora ekipa v času odmora oditi v prosto cono blizu klopi za rezervne igralce. V skladu s tem pravilom bi moral drugi sodnik opozoriti ekipo, naj se premakne h klopi za rezervne igralce. Pravilo 15.4.4</p>
<p>Primer 7.9 Po končani akciji so igralke poskušale najti vlažen madež na igrišču. Pomočnik trenerja je prišel do bočne črte, da bi igalkam pomagal pri iskanju. Prvi sodnik je tedaj poklical kapetanko v igri in ji rekel, naj opomni pomočnika trenerja, da mora ostati na klopi. Ali je prvi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Razlaga: Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Pomočniku trenerja je dovoljeno, da sedi na klopi, ne sme pa posredovati v sami tekmi. Samo trener lahko hodi ob igrišču za trenerjevo črto. Pravili 5.2.3.4, 5.3.1</p>
<p>Primer 7.10 Po končani akciji je trener drugega sodnika vprašal, ali je na servisu prava igralka njegove ekipe. Drugi sodnik je preveril pri zapisnikarju in odgovoril, da je za servis pripravljena prava igralka. Prvi sodnik je nadaljeval tekmo. Ali je bil to pravilen postopek sodnikov?</p>	<p>Razlaga: Samo kapetan v igri je tisti, ki mu je dovoljeno, da se pogovarja s sodniki. Torej trener ekipe nima pravice, da sprašuje drugega sodnika. Prvi sodnik bi moral poklicati kapetana v igri in ga prositi, naj opomni trenerja, da nima pravice spraševati sodnikov. Pravilo 5.1.2</p>
<p>Primer 7.11 Trener ekipe B je zahteval odmor. Drugi sodnik je z žvižgom dovolil odmor. Prvi sodnik žvižga ni slišal in je dal znak za servis ekipe A. Drugi sodnik je ponovno z žvižgom dovolil odmor ekipi B. Po zmešnjavi je prvi sodnik opomnil ekipo B zaradi zavlačevanja. Kasneje je bila ekipa B v istem nizu kaznovana zaradi zavlačevanja s strani serverja. Ker je bil to drugi ukrep za zavlačevanje na tekmi za ekipo B, je bila ekipa B kaznovana s točko za nasprotnika. Ekipa A je dobila 24. točko, po kateri je takoj osvojila tudi 25. točko, niz in zmagala tekmo. Ekipa B je burno protestirala zaradi ukrepa glede zavlačevanja. Ali so bili protesti ekipe A upravičeni?</p>	<p>Razlaga: Ekipa B je imela dober razlog za protestiranje. V primerih, ko pride do nesporazuma med sodniki, ekipi ne smeta biti oškodovani. Tako je bilo prvo opozorilo za zavlačevanje neupravičeno. Če prvega opomina ne bi bilo, bi bila ekipa B v drugem primeru kaznovana samo z opominom in do protestov ne bi prišlo. Po drugi strani pa bi ekipa B morala najaviti pravico do vpisa pritožbe takoj ob prvem ukrepu za zavlačevanje. Ker tega ni storila, je izgubila pravico, da se pritoži nad odločitvami prvega sodnika. Pravilo 5.1.2.1</p>

POGLAVJE 8: POSEBNI PRIMERI

<p>Primer 8.1 Ekipa A je igrala zelo trdo in hitro igro. Ekipa B pa je namerno zavirala ritem igre, ki so ga držale zelo temperamentne igralke ekipe A. Kako mora v takih primerih reagirati sodnik?</p>	<p>Razlaga: Tempo igre je zelo občutljiv element odbojke in vsaka ekipa ima svoj optimalni tempo. Tempo igre v pravilih ni predpisan, vendar kontrola predstavlja ključni faktor dobrega in kvalitetnega sojenja. Pravi tempo zagotavlja tudi igro na visokem nivoju, vendar mora sodnik pustiti, da ima tekma svoj ritem, ki ga narekujeja ekipi. Preprečiti pa mora, da bi ena ekipa z zavlačevanjem zavirala ritem in tako pokvarila vtis dobre tekme. Tudi to je »umetnost sojenja«.</p>
---	---

<p>Primer 8.2 Med akcijo je igralcu ekipe B padla brisačka na tla med blokerja ekipe A. Sodnik je pustil akcijo do konca in točko je osvojila ekipa A. Kakšen je pravilen postopek sodnika v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Prvi sodnik mora presoditi, ali taka stvar vpliva na potek igre. V tem primeru je brisačka padla na tla med oba blokerja, ki sta bili v akciji. Brisačka bi lahko posredno vplivala na izid te akcije oziroma povzročila poškodbo. Če prvi sodnik presodi, da je situacija nevarna, mora takoj prekiniti igro in se odločiti za ponovitev akcije. Če pa je akcija končana in padla brisačka ni vplivala na odigrano akcijo, ni potrebe za ponovitev. Če bi se to zgodilo namenoma ali pa bi se ponavljalo, je potrebno proti ekipi ustrezno ukrepati.. Pravilo 17.2</p>
<p>Primer 8.3 V tretjem nizu so ugasnile luči v dvorani. V tem nizu je bil igralec začetne postavitve ene izmed ekip diskvalificiran. Tekma se je nadaljevala na drugem igrišču, v drugi dvorani. Pravilo 17.3.2.2 pravi, da se prekinjeni niz razveljavi in ponovi z istimi člani ekipe in z istimi začetnima postavitvama (razen izključenih ali diskvalificiranih igralcev). Kakšna je pravilna razlaga pravila v primeru, da je igralec diskvalificiran v tretjem nizu, ki bo v celoti ponovljen?</p>	<p>Razlaga: Kljub temu da se niz ponovi, diskvalificirani (ali izključeni) igralec v njem ne sme nastopiti. Drug igralec, ki je v ekipi, in ni v začetni postavitvi, mora zamenjati diskvalificiranega (izključenega) igralca. Prav tako se morajo vse ostale kazni, vpisane v zapisnik do trenutka, ko je ugasnila luč v dvorani, prenesti v ponovljeni niz. Pravilo 17.3.2.2</p>
<p>Primer 8.4 V drugem nizu je bil na semaforju, ki je viden gledalcem, napačen rezultat. Takoj zatem je trener ekipe A protestiral pri zapisnikarju, sodniku in Kontrolnem odboru. Pri protestu ga je podpiral tudi vodja delegacije njegove ekipe, ki je s prostora na tribuni, ki je namenjen vodjem delegacij, prišel do mize Kontrolnega odbora. Prvi sodnik je poklical kapetana v igri ekipe A in mu povedal, da bo kaznoval trenerja zaradi nevljudnega obnašanja. Kljub temu da mora kapetan obvestiti trenerja o izrečenem ukrepu, tega ni storil. Še več. V splošni zmedbi, ki je nastala, drugi sodnik ni opazil, da je bil trener kaznovan in kazen ni bila vpisana v zapisnik. Med tem časom so člani Kontrolnega odbora, ne da bi vedeli, da je bila sklicana sodniška konferenca, ugotovili, da je rezultat na semaforju resnično napačen. Poleg tega je tudi zapisnikar naredil napako. Vendar pa se je rezervni zapisnikar strinjal s Kontrolnim odborom in trenerjem ekipe A. Rezultat na semaforju so popravili in tekma se je nadaljevala brez vpisa sporne situacije v zapisnik. Kako bi bilo potrebno ravnati v tem primeru?</p>	<p>Razlaga: Prvo napako je storil zapisnikar. Pravilo 25.2.2.1 Drugo napako je naredil semaforist. Tretjo napako je naredil pomožni zapisnikar, ker z zapisnikarjem ni preveril, če sta oba zapisnika usklajena. Pravilo 26.2.2.5 Prvi sodnik bi se moral s pomočjo drugega sodnika prepričati, če je kazen vpisana v zapisnik. Pravilo 25.2.2.6 Kapetan v igri bi moral o dodeljeni kazni obvestiti svojega trenerja. Ker tega ni storil, bi moral prvi sodnik tudi njega kaznovati. Pravilo 21 Kontrolni odbor je naredil napako, ker je dovolil vodji delegacije ekipe A, da pride do mize, namenjene članom odbora. Predsednik žirije bi z znakom za sodniško konferenco moral prekiniti tekmo. Tako bi lahko popravili rezultat. Nujno je, da predsednik žirije vključi prvega sodnika in delegata, zadolženega za sodnike, v sodniško konferenco. Drugi sodnik je lahko vključen, vendar pri končni odločitvi nima pravice glasovanja. Na sodniško konferenco so lahko poklicane tudi druge uradne osebe, ki bi lahko s svojimi informacijami pomagale razjasniti zaplet. Glej: Navodila in smernice za sojenje Pravili 25.2.2.6, 25.2.2.7</p>

<p>Primer 8.5</p> <p>Igralec ekipe A je slabo sprejel servis in žoga je izven anten letela v prosto cono ekipe B. Podajalec ekipe A je v teku za žogo šel mimo drugega sodnika in stopil v nasprotnikovo prosto cono. Ko je tekel mimo drugega sodnika, se je oprijel stebra, da bi se lahko čim hitreje obrnil in ujel žogo. Sodnik je dovolil, da se igra nadaljuje. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Sodnik je ravnal pravilno. Če se igrlec v trenutku dotika z žogo ni držal za steber, je taka akcija dovoljena. Akcija je bila ne samo pravilna, temveč tudi spektakularna.</p> <p>Pravilo 9.1.3</p>
<p>Primer 8.6</p> <p>Na začetku četrtega niza ima ekipa A igralca s št. 11 v coni 6, namesto igralca s št. 15, ki je vpisan na listku za začetno postavitve.</p> <p>Pri pregledu začetne postavitve drugi sodnik ni ugotovil te napake. Po preverjanju postavitve je bil igralec s št. 11 takoj zamenjan z liberom.</p> <p>Kasneje se je igralec s št. 11 vrnil na igrišče namesto libera. Prvi tehnični odmor je bil pri rezultatu 8:5 za ekipo A.</p> <p>Po tehničnem odmoru se je igralec s št. 11 pripravljajl za izvedbo servisa. Drugi sodnik je signaliziral, da je na igrišču napačen igralec, in začel razlagati kapetanu ekipe in trenerju, za kakšno napako gre. Ker je bila razprava dolga, je s sodniškega stola prišel tudi prvi sodnik. Po pregledu listkov z začetno postavitvijo je bilo jasno, da je igralec s št. 11 v igri od začetka tega niza. Prvi sodnik se je odločil, da se ekipi A odvzame vse osvojene točke v tem nizu. Ekipa B je obdržala svoje točke in dobila servis pri rezultatu 5:0 za ekipo B. Po nekaj akcijah je bil rezultat 8:5 za ekipo B in ponovno je bila igra prekinjena zaradi tehničnega odmora. Ali je bil to pravi postopek sodnikov?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>To je zelo kompleksna situacija, kjer so se zgodile nekatere napake.</p> <p>Prva napaka se je zgodila na začetku niza. Začetna postavitve na igrišču ni bila skladna s tisto, ki je bila vpisana na listku za začetno postavitve. Drugi sodnik tega ni opazil.</p> <p>Druga napaka se je zgodila po tehničnem odmoru. Ekipa B bi morala dobiti točko zaradi pozicijske napake ekipe A. Rezultat bi tako moral biti 6:0.</p> <p>Tretja napaka je bila odobritev tehničnega odmora, ko je ekipa B osvojila osmo točko. Če bi bil na tekmi tudi Kontrolni odbor, bi tudi predsednik odbora preveril postavitve in bi posredoval, da bi se nepravilnost odpravila. Protest ekipe B, namenjen sodniški konferenci, bi posledično pomenil, da bi ekipa B dobila točko zaradi pozicijske napake, ki sta jo sodnika spregledala.</p>
<p>Primer 8.7</p> <p>Sodnik je odločil, da bo naslednja servirala ekipa B. Ekipa B je takoj zahtevala zamenjavo in namesto igralca s št. 6 je vstopil igralec s št. 9. Med tem je sodnik na namig linijskega sodnika spremenil svojo odločitev in dodelil točko ekipi A. Ko je trener ekipe B to opazil, je zahteval, da se zamenjava razveljavi. Zahteval je tudi, da se na igrišče vrne igralec s št. 6. Drugi sodnik je to dovolil in tekma se je nadaljevala s »prvotno« postavitvijo ekipe. Ali je ta postopek pravi?</p>	<p>Razlaga:</p> <p>Ker je prvi sodnik spremenil odločitev, ki je bila povod za zamenjavo v ekipi B, je v duhu igre, da se taka zahteva trenerja lahko upošteva.</p>